

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠ' ΤΟΝ ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ «ΣΑΛΟΝΙΚΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΕΑ»

ΕΤΟΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'	25 Δεκεμβρίου 1935	ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 18 (24)
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΟΔΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ 11β ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
Έτησία Δρ. 40	ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ	Έτησία Francs Fr. 15
Έξαμήνιος » 25	ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Τὸ φύλλο δραχ. 4
Τρίμηνος » 15		

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Κι' εἶναι μιὰ νύχτα παγερή, σκοτεινιασμένη μαύρη
τέτοια πὸ νοιώθεις πειὸ βαρὺ το σκ'πασμα τοῦ πόνου...
μὰ ξαφνικά στὸν οὐρανὸ ἀργὰ-ἀργὰ ν' ἀστέρι
φωτόλαμψε πρωτόγνωρο στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου!

Θεῖες φωνές ἀρμονικὲς γιομίσανε τὴν πλάση
κι' ἔλαμψαν κάπως ξαφνικά ὅλα τῆς γῆς τὰ μάχη
κι' ἔμοιαζαν μὲ νανούρισμα οἱ ψαλμωδιὲς ἀγγέλων
γιατὶ γεννιόταν ὁ Χριστὸς στοῦ σταύλου κάποιαν ἄκρη...

Χριστούγεννα! χαρούμενες χτυπᾶνε οἱ καμπάνες
καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ ψυχὲς γιομίζουν καλωσύνη
θαρρεῖς ἀπόκοσμες φωνές τοῦ θεϊκοῦ τοῦ κόσμου
διώχνουν ἀπὸ τὸ εἶναι μας τῆς θλίψης τὴν ὀδύνη...

Κάποιοι πὸ πόνεσαν πολὺ, τὴν ὥρα πὸ χτυπᾶνε
ἀδιάκοπα τὰ σήμαντρα, βιάζονται γιὰ νὰ φτάσουν
στὴν ἐκκλησιὰ πὸ εὐλαβικά κυττώντας τὸ χριστὸ μας
θὰ βροῦν τὴ θεία δύναμη τὸν πόνο νὰ ξεχάσουν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΛΙΑΣΙΟΣ

Ε. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ

ΕΙΚΟΣΙ ΑΙΩΝΕΣ

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν ὁμορφὴν ἐκείνην βραδυὰ τῶν Χριστουγέννων. Ἐπάνω σ' ἓνα παχνί, μέσα σ' ἓνα σταῦλο, τυλιγμένο σὲ μερικά φτωχικά κουρέλια ἓνα μωρὸ ἄρχισε νὰ κλαίῃ, ἓνα μωρουδάκι ὁμορφο καὶ χαριτωμένο πὸν τουρτουρίζε ἀπὸ τὴν παγωνιά τῆς χειμωνιάτικης νύχτας ἀπλώνει τὰ χεράκια του τὰ μικροσκοπικά σὰν κἄν νὰ θέλῃ νὰ πιᾶσῃ, σὰν νὰ νοιώθῃ τὴν ἀνάγκη κάποιας βοήθειας καὶ σὰν νὰ τῆ ζητᾶ τὴ βοήθεια αὐτὴ μέσα στὸ μισοσκοτάδο τοῦ σταύλου. Ὁ Βασιλεὺς τοῦ κόσμου. Ἐκεῖνος πὸν τὸν περιέμεναν οἱ αἰῶνες. Ἐκεῖνος πὸν τὸν ἐψάλλαν μὲ τόση ποίηση οἱ Προφῆτες. Ἐκεῖνος πὸν τὸν ὀραματίστηκαν οἱ Μοῦσες ὅλων τῶν Λαῶν εἶχε ἔλθει στὸν κόσμον τόσο φτωχικά, λὲς καὶ γιὰ νὰ διαμαρτυρηθῇ γιὰ τὰ μάταια... ἰδανικά τῆς καλοπέραςης καὶ γιὰ τοὺς ἄδικους κόπους πὸν οἱ ἄνθρωποι ὑπέφεραν κ' ἀκόμη καὶ τώρα ὑποφέρουν γιὰ πράγματα πολὺ περιττά καὶ ἄχρηστα στὸν ἄνθρωπο τὸν ἀληθινό.

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἀπὸ τότε. Κι' ὅμως τὰ Χριστουγέννα ξαναζοῦν κἀνθε χρονιά στὴν ψυχὴ ἐκείνων πὸν εἶδαν ἀπ' τὸ ἄδύνατο ἐκεῖνο καὶ κάμπωχο μωρὸ, πὸν γεννήθηκε μέσα στὸ μισοσκοτάδο τοῦ σταύλου, νὰ λάμπῃ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας πὸν φέρνει στὴν ψυχὴ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν χαρὰ, μιὰ χαρὰ πὸν κανεὶς δὲν μπορεῖ πιά νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπ' ἐκεῖνον πὸν τὴν ἔχει πραγματικά νοιώσει νὰ τὸν χαϊδεύῃ τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς!

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἀπὸ τότε. Ἀπὸ τίς πρώτες μέρες τῆς ζωῆς του τὸ μικρὸ, πὸν γεννήθηκε ἐπάνω στὸ παχνί, ἄρχισε νὰ προξενῇ τὸν τρόπο σ' ἐκείνους πὸν ἐννοιωθῆν πὸς δὲν μπορούσαν ν' ἀντικρύσουν τὸ φῶς πὸν θὰ σκόρπιζε τὸ πέρασμα Του· ἀπὸ τίς πρώτες μέρες τῆς ζωῆς του τὸ παιδί πὸν ἦλθε τόσο φτωχικά στὴ ζωὴ ἔσπειρε

τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ἀνησυχία μέσα σ' ἐκείνους πὸν ἐννοιωσαν πὸς ἡ πνοὴ Του θὰ ἐκλόνιζε τὰ σάπια τῶν στηρίγματα καὶ θάδινε τὴ ζωὴ σ' ἐκείνους πὸν ἦταν τῶν κακῶν συμφέρον νὰ μένουν πάντα στὸ θάνατο τὸν ψυχικό, ἔτοιμα καὶ πρόθυμα θύματα τῆς κάθε τυχαίας ἀναίδειας ἐκείνων πὸν δὲν ἔχουν στὴ ψυχὴ τῶν τίποτε ἅγιο καὶ ἱερό!

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἄπὸ τότε. Ἡ βία ἀπὸ τὴ μιὰ, ἡ σοφία ἡ ἀνθρωπινὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅτι μπορούσε νὰ ὑπάρχῃ στὴ γῆ πὸν δυνατό καὶ πὸν ὑπολογισμο, ἔκαμαν συνωμοσία γιὰ νὰ σταματήσουν τὸ ἔργο τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ φτωχοῦ ἐργάτη τῆς Ναζαρέτ, πὸν εἶχε γεννηθῇ μέσα στὴν παγωνιά τοῦ χειμῶνα, χωρὶς νᾶχῃ τίποτα νὰ Τὸν ζεσιάνῃ, ἐκτός ἀπὸ τῆς μανούλας Του τὴν ἀγκαλιά! Ὁ φτωχὸς ἐργάτης τῆς Ναζαρέτ, τὸ μωρὸ τοῦ σταύλου τῆς Βηθλεέμ, εἶχε νοιώσει μέσα Του πὸς δὲν ἦταν ἄνθρωπος μονάχα· ἐννοιωθε πὸς ἦταν ὁ παντοδύναμος Γιὸς τοῦ Θεοῦ κ' ἤξερε πὸς μπορούσε μὲ μιὰ Του ματιὰ νὰ κάμῃ τὰ βουνὰ νὰ καπνίσουν καὶ τὴ γῆ νὰ τρέμῃ καὶ τοὺς ἀνθρώπους νὰ σωριάζονται στὰ πόδια Του σὰν τὴν ἀδύνατη γλῶσση πὸν τὴν πατᾶς, σὰν τὸ μικρὸ σκουλήκι πὸν δὲν μπορεῖ νὰ σὲ κυττάξῃ καὶ νὰ σοῦ εἰπῇ γιὰ τὸ συντριβῆς μὲ τὸ ἄγγιγμα τοῦ ποδιοῦ σου. Ἐπροτίμησε τὸ δυσκολώτερο δρόμο· ἔδιωξε τὸν πειρασμὸ πὸν τοῦλεγε νὰ δείξῃ μὲ μιὰς τὴ δύναμή του καὶ διάλεξε τὸν ἀνθρώπινο ἀγῶνα γιὰ μέθοδο Του, γιὰ τὸν δὲν ἤθελε νὰ καταστρέψῃ μηδὲ νὰ καταπλήξῃ σκοπὸς Του ἦταν νὰ δείξῃ τὸ δρόμο πὸν φέρνει τὸν ἄνθρωπο στὴν νίκη ἐναντία στὸ κακὸ καὶ νὰ παραδώσῃ τοὺς ἀνθρώπους, πὸν θέλησε νὰ τοὺς κάμῃ ἀδελφούς Του, τὸν τρόπο πὸν θὰ ἐξακολουθοῦσαν τὸν ἀγῶνα πὸν ἄρχισε ἐκεῖνος. Ἡ ὑποκρισία, ἡ ραδιουργία, ἡ εἰρωνεία, ἡ συγκοφαντία, ἡ προδοσία, ὅλα τὰ θανα-

τηφόρα δηλητήρια πὸν μπορεῖ νὰ βγάλῃ ἢ διεφθαρμένη ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐχύθησαν ἐπάνω του. Ἀπέθανε ἔτσι φτωχὸς καὶ περιφρονημένος ὅπως εἶχε γεννηθῇ, κ' ἔδειξε πὸς μονάχα μὲ τὴ θυσία μπορεῖ νὰ νικήσῃ ἡ Ἰδέα κ' ἐδίδαξε καὶ τοὺς δικούς Του νᾶναι ἔτοιμοι γιὰ τὸ «ποτήριο» καὶ γιὰ τὸ «βάπτισμα» τὸ σίματηρό. Κι' ἐχύθησαν αἵματα ποταμοὶ ἀστειρευτοὶ ἀπ' τοὺς πιστοὺς Του, γιὰ τὴν δηλητηριασμένη ἀπ' τὴ διεφθόρα ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐξακολούθησε τὴν ἀντίδρασή της στὸ ἔργο Του πὸν θέλησαν νὰ τὸ συνεχίσουν οἱ λίγοι διαλεχτοὶ του φίλοι.

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἀπὸ τότε. Ὁ Χριστὸς ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα ἀκόμα νᾶναι «σημεῖον ἀντιλεγόμενον» καὶ στὸ ἀντικρουμά Του πραγματικά φανερώνεται ἡ ἀπόκρυφη διάθεση τῆς κάθε ἀνθρώπινης ψυχῆς. Οἱ ἄπλοιοι, οἱ ἀληθινοί, οἱ ἀνεπιτήδευτοι, οἱ ἀγαθοί, ἐκεῖνοι πὸν ζητοῦν τὸ καλὸ καὶ τὸ ὁμορφο καὶ τὸ τέλειο καὶ τὸ ἰδανικὸ σ' ἀληθινὰ, Τοῦ ἀφοσιώθηκαν πάντα καὶ Τοῦ ἀφοσιώνονται καὶ σήμερα καὶ πεθαίνουν ἑκατοντάδες ὁλόκληρες γιὰ τὸ νομά Του καὶ γιὰ τὴν πίστη Του. Οἱ ψεῦτες, οἱ δειλοί, οἱ ἄνθρωποι πὸν φοβοῦνται ν' ἀντικρύσουν τὸ φῶς, πὸν δὲν θέλουν νὰ φύγῃ ἀπ' τὸν κόσμον τὸ μίasma τῆς κακίας, γιὰ τὸ αὐτὸ τρέφονται καὶ μ' αὐτὸ ζοῦν, αὐτοὶ δὲν θέλουν ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τῶν καὶ τυφλωμένοι ἀπ' τὸ πάθος ξεστομίζουν κάθε εἶδος φοικτῆς βλαστήμιας ἐναντίον Ἐκείνου πὸν ἔζησε κ' ἀπέθανε μάρτυρας τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης. Τυφλωμένοι ἀπὸ τὸ πάθος ὁμοῦν μὲ λύσσα ἐναντία σὲ κάθε τι πὸν μπορεῖ νᾶχῃ σχέσεις μὲ τὸν Χριστόν, γιὰ τὸν φοβοῦνται τὸ κήρυγμα τοῦ, φοβοῦνται τὴν ἐπικράτησιν τοῦ φωτισμοῦ!

Εἴκοσι αἰῶνες ἐπέρασαν ἀπὸ τότε. Ἡ πάλι ἀδιάκοπη ἐξακολουθεῖ. Οἱ δυὸ κόσμοι δὲν ἔπαυσαν νὰ μάχωνται μεταξύ τῶν· ὁ ἓνας μὲ τὴν ἀγάπη καὶ μὲ τὴν θυσία, ὁ ἄλλος μὲ τὸ πάθος καὶ μὲ τὴν ἐκδίκηση Ὁ ἀγῶνας δὲν θὰ

πάμην στὸν κόσμον αὐτόν, μὰ ἡ νίκη θάναί πάντα μὲ τὸ μέρος ἐκείνων πὸν ἔξερουν νὰ θυσιάζονται γιὰ τὴν Ἀλήθεια καὶ πὸν βοῦνται στὸν Χριστόν τὴν προσωποποίηση κάθε καλοῦ, κάθε ὁμορφου, κάθε ἰδανικοῦ, κάθε τέλειον πὸν θὰ μπορούσαν νὰ φαντασθοῦν.

Γεννήθηκε φτωχικά μέσα στὸ σταῦλο ὁ Ἰησοῦς κ' ἐκοιμήθηκε ἐπάνω στὸ παχνί μὲ τᾶξερα φασκιομένους μέσα σὲ πενιχρὰ κουρέλια τουρτουρίζοντας μέσα στὸ παγωμένο μισοσκοτάδο τῆς χειμωνιάτικης βραδυᾶς. Μὰ οἱ ἄπλοιοὶ βοσκοὶ τῆς Βηθλεέμ, ποῦχαν ἀγνὴ κ' ἀμόλυντη τὴ καρδιά τῶν, ἤκουσαν τοὺς Οὐρανούς νὰ γιορτάζουν κ' εἶδαν τὸ ἀνεπάντεχο φῶς νὰ τοὺς τοιγυρίζῃ, κ' ἐμίλησαν μὲ τοὺς ἀγγέλους πὸν τραγουδοῦσαν τὴν εἰρήνη καὶ τὴν χαρὰ πὸν θὰ σκόρπιζε στὴ γῆ καὶ στοὺς ἀνθρώπους τὸ ἄγνωστο βρόφος τοῦ παχμοῦ. Οἱ σοφοὶ τῆς Ἀνατολῆς πὸν μὲ εἰλικρίνεια ζητοῦσαν τὴν ἀλήθεια ἀξιώθηκαν νὰ δοῦν τὸ ἀσυνήθιστο ἀστὲρι πὸν τοὺς ὠδήγησε εὐλαβικοὺς προσκυνητὲς μπροστὰ στὸ θεῖο Παιδί τῆς Παρθένου. Οἱ ἀγαθὲς κ' εὐλαβικὲς γυναῖκες — ὦ! πόσο ἀξίζει ἡ ἀπλότητα καὶ ἡ πρόθεσις ἡ ἀγνὴ! — ὕστερα ἀπὸ κάμποσα χρόνια, ἀπ' οὐ πρώτα ἐπρόνεσαν γιὰ τὸν ἄδικο σκοτωμὸ τοῦ Σαυρομένου τῶν ἀξιώθηκαν πρώτα νὰ Τὸν ἰδοῦν ὁλοζώντανο μπροστὰ τῶν νὰ τοὺς χαιρετᾶ καὶ νὰ μιλᾶ γιὰ τὴ μεγάλη Του νίκη!

Τι κ' ἂν γεννήθηκε τόσο φτωχικά; Τι κ' ἂν πέθανε τόσο ἄδικα καὶ καταφρονεμένα; Ἡ πραγματικὴ ἀξία πὸν ἐκρυβε μέσα Του τὸ μωρὸ τῆς Βηθλεέμ ὁ φτωχὸς ἐργάτης τῆς Ναζαρέτ, ὁ διωγμένος δάσκαλος τῶν ψαράδων, ὁ κατηγορημένος φίλος τῶν ἡμαρτωλῶν — δὲν μπόρεσε παρὰ νὰ φανερωθῇ, νὰ λάμπῃ, νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς καὶ νὰ τονώσῃ τοὺς φίλους.

Τι κ' ἂν χύθησαν ποταμοὶ τὰ αἵματα τὰ μορτυρικά; Τὸ δένδρο τῆς ἀλήθειας; δὲν πνίγηκε ποτίσθη κ' ἐθέρειψε μὲ τὸ αἷμα τῶν πιστῶν! Οἱ προσορινεὲς ἐπιτυχίες τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ ἦταν πάντα προσωρινές, οἱ τίμοι ἀγω-

Μὲ τὰ Χριστούγεννα κι' ἡ ἀπολύτρωση

Ὡς τὰ τρία του χρόνια ἦταν τὸ καμάρι μιᾶς ἐξαίσιος μητέρας μὰ τότε κείνη πέθανε. Ἀναπτύχθηκε πιά δίχως στοργὴ γονιῶν, κοντὰ σ' ἓνα πατέρα πού βρισκόταν σ' ἀδιάκοπο γλεντοκόπι κι' ἀνατράφηκε ἔτσι μὲ μιὰ ἐπίβλεψη πού συγκεντρώνονταν ὀλόκληρη στὸ ξύλο τοῦ πατέρα — δεσπότη.

Ἄντὶ νὰ ἰσιώγη ἡ ψυχὴ στράβωνε ἀλύγιστα ὄλο καὶ πὺ πολὺ. Μεγάλωνε κι' ὅσο μεγάλωνε μάθαινε πότερο νὰ κἀνῃ τὸ κακὸ μιὰ καὶ καλὸ δὲν ἔβλεπε τριγύρω του ποτέ. Ἐπαψε νὰ λογασιάζη τὸν ἀρχοντα πατέρα καὶ τῶριξε ὀριστικὰ στὰ ἔξω.

Ἐνα-δυὸ φίλοι στὴν ἀρχή, παρέα ὀλόκληρη στερονὰ κι' ὕστερα... ἔτοιμος ὁ ἀλήτης τῆς Ἀθήνας, ἔτοιμο τὸ ἀπόπαιδο τῶν σοκαριῶν, τὸ μαυρόστιγμα τῆς κοινωνίας. Οἱ μανίες — Μέδουσες τρομερές — φώλιασαν κοπαδιὰτὰ μέσα του. Πρῶτα ἡ μανία τοῦ χωριτοῦ. Ἐαγρούναγε μερόνυχτα πάνω στὰ τραπουλόχαρτα μὲ γουρλουμένα τὰ μάτια, μὲ ξαναμμένη τὴ ψυχὴ, μὲ τῆς ἀγωνίας γοργανάσα.

Ἄδίδαχτος ἀνήμπορος πιά γιὰ τὴ νισαὶ τῶν ἰδεῶν πού ἔφερε στὴ γῆ ἡ νύχτα τῶν Χριστουγέννων δὲν θὰ λείψουν ποτέ καὶ σ' αὐτοὺς ἀνῆκει ἡ τιμὴ νὰ προλαβαίνουν τὴ σαπίλα καὶ νὰ ῥίχνουν λίγες ἀχτίδες φωτεινῆς μέσσα στὸ σκοτάδι πού ζῆ ἡ ἐγωϊστικὴ ἀνθρωπότης. «Ἀλάτι» καὶ «φῶς» θάβναι πάντα στὸ κόσμον, ὅσο διαρκεῖ αὐτὴ ἡ ζωὴ, ἐκεῖνοι πού δὲν φοβοῦνται νὰ ἀνοίξουν τῆς ψυχῆς τῶν τὰ μάτια καὶ νὰ ἰδοῦν τί σημαίνει γιὰ τὸν κόσμον τὸ μωρὸ πού γεννήθηκε πρὶν ἀπὸ εἴκοσι αἰῶνες στὸ μισοσκόταδο τοῦ σταύλου κι' ἀποκοιμήθηκε ἐπάνω στὸ παχνί.

δουλειὰ τὴν τίμια, ἄπλωσε στὸ κόσμον τὸ χέρι του ζητώντας βοήθεια. τὸν ἔβρισαν καὶ τότε τ' ἄπλωσε κρυφά. Ὁ κλέφτης συστηματοποιήθηκε, ἔβαζε στὸ στόμα του ψωμί πού τὸ πλάθε τὸ ψέμμα κι' ἡ ἀνομία. Κοιμόταν σὲ παγκάκια ἀπόκορφα, σπρωχόνταν ἀπ' ἀνθρώπινα πόδια. Ἐμαθε ἀπ' ἔξω κι' ἀνακατωτὰ τὴ φυλακὴ ἀφοῦ ἔμαθε γιὰ δουλειὰ τὴ κλεψιά καὶ τὴν ἀπάτη. Βούλιαξε στὴ λάσπη τῆς διαφθορᾶς.

Ἐάφνου, κάποιες μέρες πού παγωνιὰ — καρφιὰ μονάχα — τοῦ περὸνιαιζε τὰ κόκαλα, πού ὁ βορριάς λυσσασμένα μούγκριζε γύρω του, κάτι ἄγνωρο ὡς τότε φύτρωσε μέσα του. Σὰ νὰ πετάχτηκε ἀπὸ λήθαρον. Κλονίστηκε σύγκορμος. Μετὰ τίς μακροχρόνιες ἀθέμιτες συνήθειές του ζήτησε νὰ γίνῃ κι' αὐτὸς ἀνθρώπος. Τὰ φοικιά του λάθη τὸν κίνογαν σ' ἔξαγνισμό.

Γύρισε στὸ πατέρα του. Βοῆκε κλωταῖες γιὰ ὑποδοχὴ, στράφηκε στοὺς μπαμπάδες τῶν κι' ἄκουσε κατὰς γιὰ συμβουλές. Ποιὸς μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ἔναν ἀλήτη; Ποιὸς μποροῦσε νὰ θυσιάσῃ κάτι γιὰ νὰ ἰσιώσῃ τὸ χιλιόστραβο χαραχτήρα; Καὶ τότε.. ὦ, τότε μίσησε μ' ὄλη τὴ τρομερὴ δύναμή του τὸν ἀνθρώπον. Ἐτριξε τὰ δόντια του μ' ἀγανάκτηση κι' ἔπειτα ἀπ' τὸ μικρὸ του διάλεμμα, ἔπαινε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸ δρόμο τῆς διαφθορᾶς, τὸ δρόμο πού θὰ τὸν ἔφερνε τώρα πιά ὄχι στὴ ζωὴ μὰ στὸ θάνατο.

Ξανάριζε νὰ κλέβῃ. Μιὰ φορὰ κατὰφερε καὶ μπῆκε σὲ κάτι παρασκήνια μικροθεάτρου κι' ἔκλεψε τὰ ρούχα τῶν ἠθοποιῶν, πού ἦσαν τότε στὴ σκηνή. Μετ' ἀπ' ὦρα, ἀφοῦ γέλασαν τὸ κόσμον μὲ τὸ ρόλο τους, πῆγαν νὰ βροῦν τὸν

ἑαυτοὺς. Ἀνόφελα ζήτησαν τὰ ρούχα τους, ἀνόφελα φώναξαν μὰ κι' ὁ ἀλήτης, ὁ κλέφτης ἀλήτης, δὲν ἔννοιωθε τότε τί εἶχε κάνει. Μ' ὅτι βοῆκε στὰ πορτοφόλια ἤπιε κρασί, οὔζο κονιάκ καὶ κοιμόταν τότε, ἓναν ὕπνο μακάριο λέε.

Ἰδιες πιά ὄλες οἱ μέρες του. Κλεψιά, φυλακὴ, πιοτὸ ἀπ' τὸ κρασί ὡς τὸ χασίσι. Κρίμα στὴν ὁμορφιά πού εἶχε χάρισει ἡ φύση! Τὸ καιρὸ, πού γεμάτος ἀπ' τῆς νεότητος τὴ δύναμη καὶ τὴν ὀρμὴ, θὰ κνηγοῦσε τὴν ἀνωτερότητα μαραινόταν. Ἡ κιοινάδα εἶχε βάψει τὸ εἰκοσάχρονο μούτρο, γένεια φύτρωσαν καὶ τὰ μάτια, τὰ μεγάλα ὠραῖα του μάτια, θόλωσαν ἀπ' τὸ πιοτὸ. Κι' ὄλο κι' ἔφθινε κι' ὄλο κι' ἔπινε κουρελιάζοντας τὰ σωθικά του.

Ἦρθαν Χριστούγεννα. Ξημέρωσε ἡ ἐπίσημη μέρα. Ὅλοι χαϊρόταν κι' οἱ χτῆς δυστυχισμένοι ἀκόμη ξεχνούσαν πίκρες, πόνους, ἡ ἐλπίδα, φωτεινὸ ἀστέρι, τοὺς ἔταξε σήμερον τὸ φτάσιμο σὲ λογίων — λογίων Βηθλεέμ.

Κι' ἦλθε μαζί μὲ τὰ Χριστούγεννα καὶ τοῦ φτωχοῦ ἀλήτη ἡ ἀπολύτρωση. Τὸ κροῦ ἦταν δυνατό, δὲν ἔκανε κακὸ σὲ κείνους πούδαν τὴ καρδιά ζεστὴ ἀπ' τὴ θεομὴ ἀγάπη ἐνὸς δικοῦ, μὰ ὁ δύστυχος ἀλήτης μοναχὸς δὲ βάσταξε πιά. Τὰ σαπισμένα πνεμόνια τοῦ ἀρνήθηκαν κι' ἄλλη ἀνάσα.

Κι' ὁ ἀλήτης πέθανε. Πέθανε ἡσυχὰ κι' ἀπλά, μακρὰ ἀπ' τὸν πολὺ κόσμον, σὲ μιὰ γράνα ἐξοχική, ἐνῶ οἱ ἄλλοι γιόρταζαν χαρούμενα καὶ οἱ καμπάνες συναγωνίζονταν στὸ μήνυμα τῆς γέννησης τοῦ Σωτήρα. Στὸ κατ' ἄχλωμο μούτρο του ἀπλώθηκε ἡ γαλήνη τοῦ θανάτου. Ἐσύλασε πιά.

Μετ' ἀπ' ὦρες τὸν βοῆκε ἓνας ἀστυφύλακας. Τὸν κτύταξε. «Ἄ, εἶναι κείνος!» εἶπε καὶ τῶπε σὰν νάταν ὁ κείνος μὰ πεπονόφλουδα γιὰ τὰ σκουπίδια.

Μιὰ ζωὴ τελειώσε. Ποῦ μάτι νὰ δακρύσῃ γιὰ τὸ χαμὸ τῆς; Ὅσοι τῶμαθαν ἀργότερα ἰκανοποιήθηκαν. Τέτοιοι

ἄνθρωποι πρέπει νὰ πεθαίνουν, εἶπαν, καὶ ποιοὶ ἔκαναν τοὺς τέτοιους ἀνθρώπους δὲ σκέφθηκαν ποτέ. Κι' ὁ ἀλήτης πέθανε κι' ὁ πατέρας, πατέρας δεσπότης, γλεντοκοποῦσε.... Ποιὸς νὰ τὸν ἐλέγξῃ;

ΕΛΛΗ ΝΙΚΟΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Κανέν' ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ δρόμου τὰ
[ἔρημα
τὰ δακρυοποτισμένα,
δὲν ἦρθε νὰ ζητήσῃ τὴ συμπόνια μου
καὶ τὴν ἀπλὴ στοργὴ μου ἐμένα.

Τὰ βλέπω σὰν πουλιὰ στὰ στενοσόκακα
δὲν τὰ προσέχουν ἄλλοι,
Μὰ ἐγὼ ἔχω καὶ γιὰ κείνα ἓνα χαμόγελο
καὶ μιὰν ὀλόθεορη ἀγκάλη

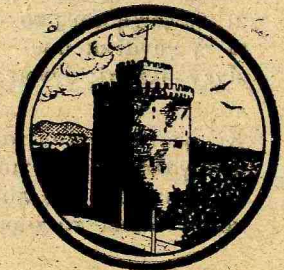
Μὰ διὰν περνῶ ἀπὸ δίπλα τους μὲ
[σκιάζονται
καὶ φεύγουν τρομαγμένα...

Ἄχ! τὰ φοβίξει ἡ λάμψη τοῦ χαμόγελου
τὰ δυὸ χέρια τ' ἀνοιγμένα.

Μόνον προχθὲς κάποιον ἀποπαῖδι ἐδέ-
[χτηκε

δειλά-δειλά νὰ πάρῃ
ἀπὸ τὸ περιδέραιο τῆς συμπόνιας μου
τὸ πιὸ λαμπρὸ μαργαριτάρι...

ΡΕΝΑ ΛΕΟΝΤΙΔΟΥ

ΕΠΕΡΝΟΥΣΕΣ ΣΦΥΡΙΖΟΝΤΑΣ

Ἐπερνούσες σφυρίζοντας, ἄνθρωπέ μου, καλέ μου...
Τῆ φαμίλια συνόδευες, τὰ κορίτσια μπροστά
—μπομπουνάκια π' ἀνοίγανε μέσ' τὸ χᾶδι τ' ἀνέμου—
τ' ἀγοράκια ξωπίσω τους ν' ἀκλουθοῦν γελαστά

Ἐπερνούσες σφυρίζοντας... Τῆς γυναίκας στὸ πλάι
ἐδύχια τὰ μίτια της καὶ χαρὰ καθρεφτίζαν
—κι' ἦσαν σὺ πὺν ταξίδευες σ' οὐρανοὺς καὶ σὲ χᾶη
κι' ὅλα γύρω σου τ' ἀγνωστα, βιαιληὰ τους σ' ὀρίζαν.

Τι κι' ἂν πάντα σὲ δέρνουνε οἱ χτικιάρηδες πόνου,
κι' οἱ φροντίδες δὲ λείπουνε στὸ φτωχὸ σπιτικό ;
Τι κι' ἂν ὄλο χειρότεροι σοῦ μαζεύονται χρόνοι
κι' ἂν ἡ μοῖρα σου σ' ἔταξε νὰ γενεῖς τὸ σφαχτό ;

Εἶν' ὁ ἥλιος πὺν φεύγοντας σ' ἔχει πάρει μαζὺ του,
ἀπ' τὸ γέμα του στέλνοντας χρυσοφτέρουγα τ' ἄττα ;
Εἶν' ὁ Μᾶης πὺν σ' ἔφερε μὲ τὴ θείαν ὁρμή του
στ' ἀνθισμένα τῆς "Ανοῖξης μυροβόλα πολᾶττα ;

Τ' εἶν' αὐτὸ πὺν σὲ μέθυσε, τί ποτὸ ἔχεις πιεῖ ;
Πῆσ' το σ' ὅλα τ' ἀδέροφια σου πὺν πονάνε καὶ κλαῖνε...
Ἄ καθέννας στὴ θλίψη του τὴ συμπόνια νὰ βοῆ
καὶ τῶν πόνων τὸ θάνατο, ἄνθρωπέ μου θλιμμένε...

Καὶ περνούσες, σφυρίζοντας σὲ σκοπὸ νοσταλγίας
στὰ βουνὰ τῆς πατρίδας σου, στ' ἀκρογᾶλια, τὰ δᾶση
κι' ὅλα γύρω σὲ τύλιγαν μ' ἄπρα πέπλα μαγείας
καὶ νὰ βρεῖς σ' ὀδηγούσανε τ' ἀγαθὸ π' ἔχεις χάσει...

Ἡ φαμίλια σου ξέννοιαστη περπατοῦσε κοντά σου,
—ἢ κυροῦλα θὰ φρόντιζε τὸ τοικάλι στὸ σπίτι—
τὰ παιδάκια δὲν ξέρανε τὰ πολλὰ βάσανά σου
καὶ γελοῦσαν χαρούμενα στίς φωνές τοῦ σπουργίτη...

Ὡς τὰ τώρα δὲν γνώρισαν τὴ ματόχαρη θλίψη
κι' ἢ ψυχὴ τους τὸ θάνατο καὶ τὸν πόνο δὲν ξέρει
κι' ἢ γυναίκα σου —ἄθελα— στὴ χαρὰ νὰ μὴ λείψει
εἶχεν ὅλες τίς ἔγνοιες τῆς σκορπισμένες στ' ἀγέρι...

Κι' ἦσαν σὺ πὺν ταξίδευες μὲ φτερά τοῦ ὄνειρου
στὰ γαλάζια ἀκρογᾶλια σου καὶ στίς ἀγνωστες χῶρες
κι' ὁ σκοπὸς σου πὺν σφύριζες —ἰκεσία τ' ἀπείρου—
σοῦχε δώσει τὸ χάρισμα νὰ ξεχάσεις τίς μπόρες...

Γ. ΜΥΛΩΝΟΓΙΑΝΝΗΣ

ANDRÉ MYCHO

ΝΕΟΣ "ΕΥΕΙΔΗΣ,, ΣΥΜΠΑΘΗΤΙΚΟΣ Κ. Α. Π.

Κωμωδία μονόπρακτη

Διασκευή ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)
Φερδινάνδος. Θᾶθελα κάρτ-ποστάλ.
Δαμιανός. Πολὺ εὐχαρίστος. Θὰ σᾶς κά-
μουμε ἓνα πρώτης τάξεως κάρτ-ποστάλ, (Γυ-
ρίζοντας στὸ συρτάρι) Ὅσο γιὰ στάσεις ἔ-
χουμε μεγάλη ἐκλογή.. (Δείχνοντάς του τὰ
κάρτ-ποστάλ) Νὰ μιὰ ὄραία: χαιρετώντας
μὲ τὸ μαντήλι ἀπ' τὸ παρᾶθυρο τοῦ τραίνου
ἢ μασώντας μιὰ μαργαρίτα.

Φερδινάνδος (σπρώχνον-
τας τίς κάρτες). Τίς ἔχω
ἰδεῖ αὐτές.. Συνηθισμέ-
νες στάσεις! Ἐγὼ θᾶθε-
λα κάτι τι πρωτοτυλίτε-
ρο...

Δαμιανός (Φέρνοντας τὸ
χέρι στὸ μέτωπο καὶ ση-
κώνοντας τὸ βλέμμα πρὸς
τὰ κάνω σὰν νὰ γυρεῖ
νὰ ἐμπνευστί.) Μιὰ πό-
ζα πρωτότυπη; Γιὰ στα-
θῆτε... Μιὰ ἐντελῶς ἀσυ-
νήθιστη; νοητικὰ ξα-
πλωμένος σὲ μιὰ πολυ-
θρόνα καὶ βυθισμένος
στὸ διάβημα ἐνὸς ὄραι-
ου βιβλίου.. Ἄ νὰ κάτι!
πὺν νὰ ξεφεύγει ἀπ' τὴ
ρουτίνα.

Φερδινάνδος Λέτε; Νὰ
δοκιμάσουμε. Μὰ ἔχετε κα-
νένα βιβλίον τῆς προκοπῆς;

Δαμιανός Ὡ, μὰ τὸ κείμενο δὲ θὰ φαίνε-
ται, ἓνα ὅποιοδήποτε βιβλίον θὰ μᾶς ἔκα-
τε τὴ δουλειά μας.. ἓνα λεπτὸ σᾶς παρα-
καλῶ γιὰ νὰ ετοιμάσω τὴ πλάκα. (Φεύγει
ἀριστερά)

ΣΚΗΝΗ 12

Φερδινάνδος, ἔπειτα **Δαμιανός**, ἔπειτα **Μερ-
σίνια**, ἔπειτα **Ὀνορίνα**.

Φερδινάνδος, Πάλι κεῖ μέσα! Ποιὸς ξέρει
τώρα ποτε νὰ ξαναρθῆ.

(Μικρὴ σιωπὴ)

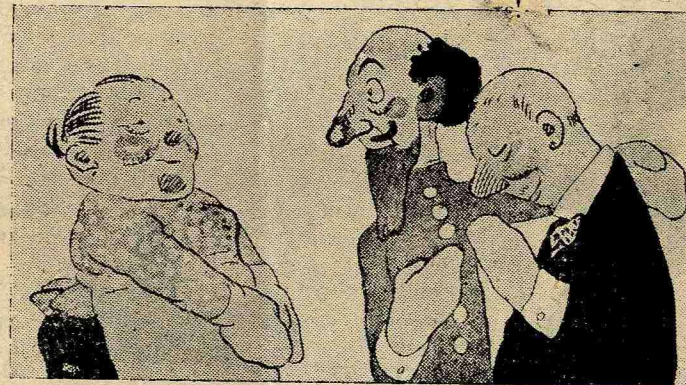
Δαμιανός (Ἐρχεται μὲ τὴ πλάκα στὸ χέρι)
Λοιπόν, σ' αὐτὴ τὴ πολυθρόνα. (Τὸν καθί-
ζει στὴν πολυθρόνα).

Φερδινάνδος Ἐσπλωμένος νοητικὰ... (Ἐσ-
πλώνεται καὶ ἀπλώνει τὰ πόδια του) Εἶμαι
καλὰ ἔτσι;

Δαμιανός (Ἀπομακρύνεται λίγο καὶ τὸν
κοιτάζει μισοκλείνοντας, τὰ μάτια), Δὲν εἶ-
ναι ἄσχημα! Ἄκουμπήστε μὲ λιγάκι περι-
-

σότερη ἀφέλεια.. Ἐτσι. (Τὸν πλησιάζει καὶ
τοῦ βάζει τὸν ἀγκῶνα στὸ χέρι τῆς πολυ-
θρόνας καὶ τὸ πηγούνι στὴ κλειστὴ παλά-
μη), Ἐτσι.

Φερδινάνδος, Μοῦ δίνετε τὸ βιβλίο;
Δαμιανός (Βγάζοντας ἀπ' τὴ τσέπη τοῦ ἓνα
βιβλιάριο, κάποια ρεκλάμα ἀπ' ἓνα γιαιτρικὸ
γιὰ τὰ μαλλιά.) Ὅριστε αὐτὸ μᾶς κάνει γιὰ
τὴ δουλειά μας (Τοῦ βάζει τὸ βιβλίο ἀνο-

ΔΑΜΙΑΝΟΣ : "Ελα, μὴν ντρέπεσαι

χτὸ στ' ἀριστερὸ χέρι). Ἐκεῖ βυθιστήτε
τώρα στὸ διάβασμα!.. Γιὰ χαμογελάστε λίγο..
"Ὁμ τόσο ἀνοιχτὸ τὸ στόμα... Λίγο πὺν
φυσικὸ τὸ χαμόγελο... Τὰ μάτια σας, παρακα-
λῶ, τὸνα νὰ βλέπει στὸ βιβλίο, τ' ἄλλο σὲ
μένα..

Φερδινάνδος (Διαβάζοντας σὰν ἀπορρο-
φημένος). Ἡ φαλάκρα καὶ οἱ λευκαὶ τρίχες
τῆς κεφαλῆς ὡς καὶ ἡ πυτιρίδα, τρία κακά,
ἄτινα...

Δαμιανός. Ἐξῆρα! (Τοῦ διορθώνει τὰ μαλ-
λιά καὶ τὴ γραββάτα). Μείνετε ἔτσι!.. ("Υ-
στερα χώνεται κάτω ἀπ' τὸ μαῦρο ὕφασμα).

Πραξιθέα (Αὐτὴ τὴ στιγμή μπαίνει ἀπ'
τὰ δεξιά χωρὶς νὰ ἰδῆ τὸν ἄντρα της καὶ μέ-
νει ἀπολιθωμένη, βλέποντας τὸν κ. Φερδι-
νάνδον σ' αὐτὴ τὴ στάση). Ἄ; Μὰ εἰσθε
φοβερὰ ἀνάγωγος! (Ὁρμᾶει πάνω στὸν κ.
Φερδινάνδο τὸν ἀρπάζει καὶ τὸν τραντάζει
ἀγανακτισμένη) Τί μοῦ θρονιαστήκατε στὴν
καλή μου τὴν πολυθρόνα;

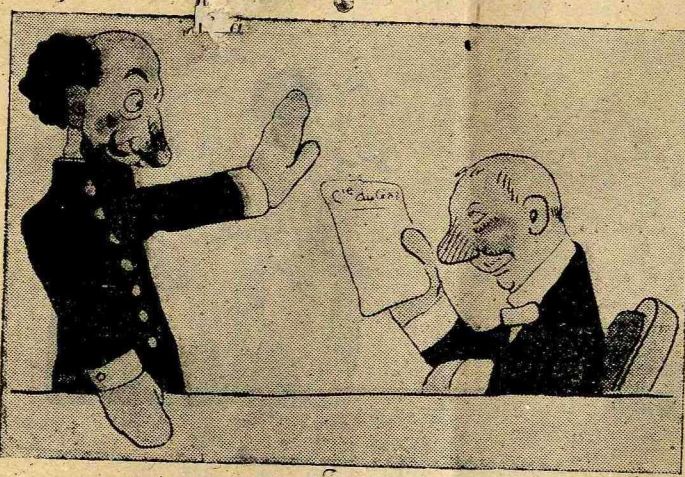
Φερδινάνδος. Μά με συγχωρείται, κυρία **Πραξιθέα** Τι άναίσθητος άνθρωπος, Θεέ μου! Έλα εμπρός! Άδειάστε μου τη γωνιά...
Φερδινάνδος (Αντιστεκόμενος) Άφήστε με ήσυχο! Πληρώνω. Μά αφήστε με λοιπόν. Σας λέω, σας λέω, πληρώ-νω!
Δαμιανός (Βγαίνει από κάτω απ' τὸ μαυρο ύφασμα και τραβάει τὴ γυναίκα του πρὸς τὰ πίσω) Γιατί τάβαλες με τὸν κύριο; Άφου ὁ κύριος πληρώνει είναι ένας πελάτης;
Πραξιθέα (Έκπληκτη) Τί! Πληρώνει Σοῦδωσε τὴ προκαταβολή;
Δαμιανός. Μά ναι, ναι...
Πραξιθέα. Και δέν μου τόλεγε, χριστιανέ μου; [Στὸν κ. Φερδινάνδο] "Α, κύριε, ἐλπίζω νά μη με παρεξηγήσετε.
Μερσίνα [Μπαίνοντας τρεχάτη] Μπα, τὸ βρωδινὸ κεφάλι είναι ἀκόμη δῶ;
Φερδινάνδος [Σηκώνεται ὀργισμένος] Άρ

ή κ. Πραξιθέα και ἡ Μερσίνα τρoβιοῦνται δεξιά.]
Φερδινάνδος [στὸν φωτογράφο], Σας παρακαλῶ, πῆτε στὴ γυναίκα μου πὸς με πληρώνετε σεις,
Δαμιανός [Κλείνοντας τὸ μάτι] Για νέο εὔει δὴ, συμπαθητικὸ κλπ. κλπ. Κατάλοβα. [στις γυναίκες] Γ' ἀκούσατε και σεις;
Πραξιθέα και **Μερσίνα**, Μάλιστα, μάλιστα.

ΣΚΗΝΗ 13

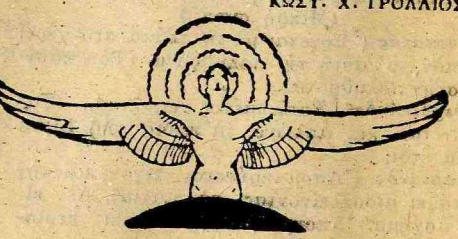
Οἱ ἴδιοι. Γλυκερία

Γλυκερία Μπαίνοντας απ' τὸ βάθος, ἀοιστερά και σταματώντας στὸ κατώφλι με ὕφος εὐχαριστημένο] "Α, Ἔφτασα, βλέπω, μεσ' στὴν ὥρα; [Χαμηλώνοντας τὴ φωνή της, στὸν ἄνδρα της] Μὴν ἐνοχλεῖσαι γιὰ με, Φερδινάνδο μου!
Δαμιανός. Προσέχετε τὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου σας.
Φερδινάνδος. [Διαβάζοντας, σὰν ἀπορροφημένος] Ἴδου τὸ φάρμακο, χάρις εἰς τὸ ὅποιο ἢ ἄνθρωπότης θά λυτρωθῆ ἀπὸ τὰς φαλακρας τὰς...
Γλυκερία [Χιτωνίας τὰ χέρια της] "Α, τί ἔξοχος πὸν είναι εἶσαι.
Πραξιθέα Ὁ κ. είναι σὺ γγὸς σας, κυρία;
Γλυκερία. [Μὲ καμάρι]. Μάλιστα κυρία;
Πραξιθέα. Μπορεῖτε νά εἶσθε περήφανη γι' αὐτόν.
Μερσίνα. "Α! τί θαυμάσιος νέος!
Γλυκερία [Ένθουσιασμένη] Τι ἔλεγα κ' ἐγώ; Τὸ ὄραιότερο διαμάντι τῆς γῆς.
Δαμιανός. Εἶναι μοντέλλο μοναδικό!
Γλυκερία. Τοῦ ἴδλεγα ἐγώ! Τοῦ ἴδλεγα, **Δαμιανός** (Στὸν κ. Φερδινάνδο) πὸν μένει πάντα σὲ μιὰ στάση ἀστεία βυθισμένος τάχα στὸ διάβασμα) Μὴν κινεῖσθε πιά!
Όνορνα (Δυνατά) Και τί καλοθρεμμέν' εἰς πὸν είναι!

ΔΑΜΙΑΝΟΣ: Άκουμπήστε με λιγάκι περισσότερη ἀφέλεια...
 κατὰ, κύριοι. Ἡ κοροϊδία ἔς σταματήσῃ ὡς ἐδῶ.
Δαμιανός. Κύριε, κύριε, σὰς ἰκετεύω, μὴ θυμώνετε. Μὴ τὴν χαμπαρίζετε. Ἡ θεία της είναι τρελλή.
Πραξιθέα. [Μὲ θυμὸ στὸν ἄνδρα της] Τί. Ποτέ δέν εἶχαμε τρελλοὺς στὴν οἰκογένειά μας.
Φερδινάνδος. Δόστε μου πίσω τὰ λεφτά μου!
Όνορνα [Τρέχει ἀπὸ τὸ βάθος]. Ἐρχεται ἡ κυρία ποῦήρθε πρὶν ἀνταμώσωμε τοῦ λόγου του.
Φερδινάνδος. Διάβολε! Ἡ γυναίκα μου. [τρέχει και ξαναπαίρνει τὴ πόρτα του, ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα] "Ελα. Κάμετε γρήγορα!
Δαμιανός. Ἐπιτέλους!
 [Πηγαίνει και στέκεται πλαῖι στὸ φραζὸ, ἐνῶ

ΑΥΛΑΙΑ
 ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ALPHONSE DAUDET

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΚΕΡΑΜΙΔΙΩΝ

Πόσο τὴ νύχτα κείνη ἀστραφταν τὰ κεραμίδια τοῦ Παρισιοῦ! Τί σιγαλιά, τί γαλήνη, τί λάμψη μαγική! Κάτω οἱ δρόμοι μαῦροι, τὰ πεζοδρόμια λασπωμένα, τὸ ποτάμι βαρὺ ἀπ' τὸν πάγο.. Κι' ἀπάνω... Πάνω ψηλά, πάνω ἀπ' τὰ ἀνάκτορα, ἀπ' τοὺς πύργους, τοὺς θόλους στὶς χιλιάδες κείνες στέγες ποὺ μοιάζουν σὰ νὰ ἀγκαλιάζουν ἢ μιὰ τὴν ἄλλη, τὸ χιόνι ἀκτινοβολοῦσε σὰν ἓνα ὀλόσπρο χαλί με γαλάζιες ποὺ και ποὺ ἀνταύγειες. Κι' ἦταν αὐτὸ σὰν μιὰ δευτερο πὸλη, σὰν ἓνα Παρίσι ἀερένιο, κρεμασμένο ἀνάμεσα στὸ ἄδειο τῆς σκιᾶς και στὴν φαντασμαγορικὴ τοῦ φεγγαριοῦ λάμψη...
 Ἄν κ' ἦταν ἀκόμη πολὺ νωρίς, ὅλα τὰ φῶτα εἶχαν σβυστεῖ κ' οὔτε ὁ παρμικρὸς καπνὸς δέν φαινόταν πάνω ἀπ' τὰ κεραμίδια. Τὰ χαρούμενα ἄστρος τζάκια, οἱ εὐτυχοσμένοι καπνοδόχοι τοῦ κάθε μέρα τὰ ξύλα τρίζουν, διακρίνονται τέλεια ἀπ' τὸ μαῦρο κύκλο ποὺ σχηματίζει ὁ καπνός, ἀπ' τὴ ζεστὴ πνοὴ ποὺ ἀνεβαίνει στὸν πληγωμένο ἀέρα σὰν ἀναπνοὴ τοῦ κοιμισμένου σπιτιοῦ
 Τὰ ἄλλα μελανχολικά και θλιμμένα, φύλαγαν ἀκόμη μερικὲς ξεχασμένες φωλιές τῆς περασμένης ἀνοιξης, ἄδειες ἀπὸ ζωὴ και χαρά... Καὶ μέσα σ' αὐτὴ τὴν δόξαση πὸλη τὴν πνιγμένη στὴ λευκότη, κανεὶς δέν πατοῦσε ἐκτὸς ἀπ' τὰ σπουργίτια τοῦ Παρισιοῦ ποὺ τὰ ζωηρά τους ἴχνη χάρατταν δῶ και κει τὸ χρυσταλλωμένο χιόνι. Τὴν ὥρα κείνη ἓνα πλήθος ἀπ' τὰ αὐθάδικα αὐτὰ μικρὰ φτερούγιζαν στὰ χεῖλη μᾶς βροσῆς και μόνο οἱ φωνές τους τάραζαν τὴ θοησκευτικὴ σιγή, τὴν ἐπίσημη προσομὴ τῆς πόλης τῶν κεραμιδιῶν, τὴ σχεπασμένη ὀλόκαιρη με πυκνὸ χιόνι ἀπὸ ἄσπρες νιφάδες σὰν γιὰ τὴν παρέλαση τοῦ μικροῦ βασιλιά.

Τὰ σπουργίτια τοῦ Παρισιοῦ— Ὁῦφ! Τί παλιόκαιρος! Τί κρύο! Δέν μπορῆ κανεὶς νὰ κοιμηθῆ. Ἄδικα κουλουριαζόμεστε και σηκώνουμε τὰ φτερά μας. Ἡ παγωνιά μᾶς ξυπνᾶ, μᾶς τρυνᾶ ὡς τὸ κόκκαλο...
Ἔνα Σπουργίτι (ἀπὸ μακριά),— "Ε, σεις! Ἐδῶ γρήγορα! Νά μιὰ παληὰ καμινάδα με σιδερένιο καπέλλο ποὺ ἀναψαν φωτιά. Ἐλάτε! Θὰ ζεσταθοῦμε καλὰ σὰν μαζευτοῦμε κοντὰ της.
Ὅλα μαζί (πετώντας κοντὰ της)— Μπα! Ἀλήθεια! Τί ὄμορφα εἶναι δῶ! Τί ζέστη!... Ζήτω ἡ χαρά!..! Κουὶ κουὶ...πίου...πίου, πίου...
Ἡ Καμινάδα.— Θὰ σωπᾶστε λοιπὸν διαβολάκια! Ἐκτὸς ἀπὸ σὰς, ἄλλος κανεὶς δέν τολμᾶ νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του τέτοιες στιγμές ποὺ ὅλα ἡσυχάζουν. Κοιτάξτε! Ἀκόμη κ' ὁ ἀέρας συγκρατεῖ τὴν ἀναπνοὴ του. Οὔτε ἓνας ἀνεμοδείκτης δέν κούτεται.
Τὰ Σπουργίτια (σιγώτερα)— Τί συμβαίνει λοιπὸν γοργούλα;
Ἡ Καμινάδα.—Τί! δέν ξέρετε ὅτι ἀπόψε εἶν' ἡ γιορτὴ τῶν κεραμιδιῶν; Δέν ξέρετε ὅτι θᾶρθη ὁ μικρὸς Χριστούλης νὰ μοιράσῃ τὰ δῶρα του στὰ παιδιὰ;
Τὰ Σπουργίτια.— Ὁ Χριστο ὄλης...
Ἡ Καμινάδα.— "Ε μάλιστα! Ἄν βλέπατε κάτω, μέσα στὰ σπῆτια ὅλα αὐτὰ τὸ παπουτσιάκια στὴ γραμμὴ προστὰ στὰ τζάκια, στὴ ζεστὴ σιάνη! Βρίσκονται ἐκεῖ ἀπ' ὅλα τὰ σχέδια κ' ἀπ' ὅλα τὰ μεγέθη.
 Ἄπ' τὰ πιὸ μικρούτσικα γιὰ τὰ ποδαράκια ποὺ μόλις ἀρχίζουν νὰ περπατοῦν ὡς στὶς μακρὲς μπότιες ποὺ ἀντηχοῦν τόσο γερὰ στὸ σῆτι Ἄπ' τὰ σωσῶνια με τὶς γοῦνες ὡς στὰ μικρὰ τσόκαρα γιὰ τὰ φτωχόπαιδα, ὡς τὰ μεγάλα κείνα τσαρούχια ποὺ σκεπάζουν ἄ-

χαρά τὰ γυμνὰ πόδια. σὰν τὰ φτωχὰ
νὰ μὴν ἔχουν ψυχὴ... νὰ μὴν ἔχουν τὸ
δικαίωμα νὰναι παιδιά...

Τὰ Σπουργίτια — Καὶ ποιά ὥρα
θάρθη ὁ χαριτωμένος μικρούλης;

Ἡ Καμινάδα. — Νὰ τώρα! Τώρα δὲ
τὰ μεσάνυχτα... Σούτ! Ἀκούστε...

Ἡ ὥρα (μὲ βαρεῖα φωνή). — Ντάν...
Ντάν... Ντάν... Μεσάνυχτα!

II

... Δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει τὸ τε-
λευταῖο χτύπημα καὶ ἀπὸ παντοῦ ἄρ-
χιζαν νὰ χτυποῦν χαρούμενα οἱ καμπά-
νες, ν' ἀνακατεύονται οἱ χτύποι τους.

Οἱ Καμπάνες. — Μπάμ... μπάμ... Νά-
τος! Αὐτὸ εἶναι! Νάτος!

Ὁ ἀέρας. — Χοῦ... Χτυπάτε δυνατά,
καλές μου καμπάνες. Χτυπάτε δυνατά,
χαρούμενα! Ἔρχεται ὁ Μικρούλης... μ'
ἀκολουθεῖ... Νοιώθετε τὴν ὁμορφὴ τὴ
μεθυστικὴ μυρωδιὰ τοῦ θυμιάματος,
τοῦ γλωροῦ πριναριοῦ, τοῦ μυρωμένου
κεριοῦ ποῦ φέρον στὰ φτερά μου...

Οἱ Καμπάνες Ντίν... ντάν... ντάν...
Ντίγκ... Χριστούγεννα! Χριστούγεννα!

Ὁ Ἀέρας. — Ἐμπρός, οἱ καμινάδες!
Τὶ ἔχετε λοιπὸν καὶ μένετε μ' ἀνοιχτὸ
τὸ στόμα; Τραγουδήστε τὰ Χριστούγεν-
να μαζί μου... Ἐμπρός, τὰ κεραμίδια,
ἐμπρός οἱ ἀνεμοδείχτες!

Οἱ Καμινάδες. — Οὐί... Οὐί... Χρι-
στούγεννα! Χριστούγεννα!

Οἱ Ἀνεμοδείχτες. — Κραῦ... κραῦ...
Χριστούγεννα! Χριστούγεννα!

Ἐνα Κεραμίδι [κατενθουσιασμέ-
νο] — Χριστούγεννα Χριστούγεννα! [Κι'
ἀπ' τὴ χαρὰ τοῦ κάνει ἕνα πῆδημα καὶ
πέφτει στὸ δρόμο] Παταράκ!... Μπαρίγκ!

Τὰ Σπουργίτια. — Τὶ φλυαρία!

Ἡ Καμινάδα. — Ἔ λοιπὸν, σπουρ-
γίτες, δὲν λέτε πιά τίποτα; Τώρα, πρέ-
πει νὰ τραγουδήστε!

Τὰ Σπουργίτια. — Πιού... πιού... Κουί,
κουί... κουί... Χριστούγεννα! Χριστού-
γεννα!...

Ἡ Καμινάδα. — Ἀνεβήτε στὸ ὄμο
μου! Θὰ βλέπετε πῶς καλλίτερα ἀπὸ
κεῖ!

Τὰ Σπουργίτια. — [ἀπάνω της]. —
Εὐχαριστοῦμε γρηοῦλα!... Τὶ ὁμορφα
Ὅλα αὐτὰ τὰ φῶτα τὰ πράσινα, τὰ κόκ-

κινα τὰ γαλάζια ποῦ χορεύουν πάνω
στὰ κεραμίδια...

Ἡ Καμινάδα Κι' αὐτὴ ἡ λιτανεῖα
τῶν πανερῶν ποῦ εἶναι γεμάτα ἀπὸ
κορδέλλες παιχνίδια, λουλούδια, ὅλος
αὐτὸς ὁ Παριζιάνικος χειμῶνας ποῦ
περνᾷ χρυσοκέντητος καὶ στολισμέ-
νος...

Τὰ Σπουργίτια — Τὶ εἶναι λοιπὸν
αὐτὰ τὰ ἀνθρωπάκια ποῦ βαστοῦν τὰ
καλαθάκια; Βασιλιάδες Χριστουγεννιά-
τικοι;

Ἡ Καμινάδα. — Ὅχι βέβαια εἶναι
τ' Ἀγγελούδια.

Τὰ Σπουργίτια. — Πῶς εἶπατε...

Ἡ Καμινάδα — Τ' Ἀγγελούδια, δη-
λαδὴ τὰ ἀγαθὰ Πνεύματα τοῦ κάθε
σπιτιοῦ, ποῦ συνοδεύουν τὸν Μικρούλη
σ' ὅλα τὰ τζάκια ποῦ ὑπάρχουν παπου-
τσάκια καὶ περιμένουν.

Τὰ Σπουργίτια. — Κι' ὁ Χριστούλης,
ποῦ εἶναι λοιπὸν;...

Ἡ Καμινάδα. — Ἔρχεται τελευταῖος
ἀπ' ὅλους. Αὐτὸ τὸ μικρὸ ξανθόμαλλο
ἀγγόρι, μὲ τὰ ὀλόγλυκα ματάκια, μὲ τὰ
ὀλόσγουρά μαλλάκια τὰ χρυσαφένα, τὰ
σκορπισμένα γύρω του σὰν κομματάκια
ἄχρου τῆς φάτης του καὶ μὲ τὰ μα-
γουλάκια του τὰ κατακόκκινα ἀπ' τὴ
παγωνιὰ τοῦ ἀγέρας. Κοιτᾶτε τον ποῦ
προχωρεῖ; Τὰ πόδια του ἀγγίζουν τὸ
χιόνι χωρὶς ν' ἀφίνουν ἴζη...

Τὰ Σπουργίτια. — Τὶ ὁμορφο ποῦ-
ναι! Σὰν ζωγραφιά!...

Ἡ Καμινάδα. — Σούτ! Ἀκούστε...
III

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ μιὰ γλυκεῖα παιδιά-
τικη φωνὴ ἀκούστηκε σὰν γέλιο μι-
κροῦ στὴν κρυσταλένια ἀτμόσφαιρα
ποῦ σχηματίζουν στὰ ὑψώματα τὸ δυ-
νατὸ κροῖο μὲ τὸ μαγευτικὸ τοῦ φεγγα-
ριοῦ δίσκο. Ὁ Βασιληᾶς-Παιδάκι εἶχε
σταθεῖ σὲ μιὰ χαμηλὴ στέγη κι' ἀπ'
ἐκεῖ ὄρθιος καὶ περιτριγυρισμένος ἀπ'
ὅλους τοὺς μικροὺς του συνοδούς, ἀρχισε
νὰ λέγῃ στὸν λαὸ του.

Ὁ Μικρὸς Βασιληᾶς. — Καλημέρα
κεραμίδια. Καλημέρα, γεροκαμπάνες.
Ἡ νύχτα εἶναι τόσο φωτεινὴ γαί σὰς
βλέπω ὅλους σκορπισμένους γύρω μου
μέσα στὸ μεγάλο αὐτὸ Παρίσι π' ἀγα-

πῶ... Ναί! Παρίσι μου, σ' ἀγαπῶ για-
τὶ σὺ ποῦ μ' ὅλα γελᾷς δὲν γέλασες
ἀκόμη μὲ μένα τὸν Μικρόν, γιατί πι-
στεύεις... Ἔτσι, τὸ βλέπεις ἔρχομαι
κάθε χρόνο... Ποτέ μου δὲν ἔλειψα.
Καὶ στὴν πολιορκία ἀκόμη ἦλθα. Τὸ
θυμᾶσαι... Ἦταν τότε τόσο πένθημα
ὅλα!... Οὔτε φωτιά, οὔτε φῶς ὅλα τὰ
τζάκια σβυσμένα. Ὅβιδες σφύριζαν πά-
νω μας τρυποῦσαν τὰ κεραμίδια, τοὺς
καπνοδόχους... Καὶ τὰ παιδάκια ποῦ
ἦταν; Κι' εἶχα τόσα παιχνίδια κείνη τὴ
χορονιά! Μὰ πῆρα πίσωτὰ πανέρα γε-
μάτα... Εὐτυχῶς ὅμως ποῦ ἀπόψε
δὲν θὰ μείνη τίποτε... Μοῦ εἶπαν πῶς
ἔχω πολλὰ παπουτσάκια νὰ γεμίσω. Καὶ
φέρον παιχνίδια πολλὰ κι' ὁμορφα...
Ἐνας Σπουργίτης. — Μπαίβο! Τὸν
καταπίνω ἐγὼ αὐτὸν τὸν μικρὸ.

Ὅλα τὰ Σπουργίτια. — Πιού, πιού...
Κουί, κουί... Ζήτω τὰ Χριστούγεννα!

Πολλοὶ Πελαργοὶ (ποῦ περνοῦν ἀπ'
τὸν οὐρανὸν) — Οὐά... Οὐά... Ζήτω!...

Ὁ Ἀέρας [ἀναποδογυρίζοντας τὸ
χιόνι] — Τραγοῦδα λοιπὸν καὶ σὺ τὸ Μι-
κρὸ Βασιληᾶ! Τραγοῦδα!...

Τὸ χιόνι [σιγανὰ] — Δὲν μπορῶ, μὰ
τὸν θυμὸν ἀζώ. Κοιτᾶτε τὴν γλεπτὴ ἄσπρη
σκόνη ποῦ στέλνω γύρω στὰ πανεράκια
καὶ στὰ ὀλόξανθα μαλλάκια τοῦ μικροῦ
μου βασιληᾶ... Γνωρίζομασε ἀπὸ τόσα
χρόνια!... Σκέψου ὅτι γὼ τὸν εἶδα νὰ
γεννιέται κεῖ πέρα στὸν μικρὸ του
στάλο.

**Ὁ Ἀέρας οἱ Καμπάνες καὶ οἱ Κα-
μινάδες** (ψάλλον μαζί μ' ὅλη τους τὴ
δύναμη). —

Χριστούγεννα! Χριστούγεννα! Ζήτω!...

Ὁ Μικρὸς Βασιληᾶς — Ὅχι τόσο
δυνατὰ, φίλοι μου. Ὅχι τόσο δυνατὰ.
φίλοι μου. Ὅχι τόσο δυνατὰ. Δὲν πρέ-
πει νὰ ξυπνήσωμε ὅλο τὸν μικρόκοσμο
ποῦ κοιμάται κάτω... Εἶναι τόση ἡ
χαρὰ ποῦ ἔρχεται στὸν ἕπνο χωρὶς νὰ
τὴν περιμένετε... Καὶ τώρα, Ἀγγελού-
δια μου, προχωρεῖτε σιγὰ πάνω στὰ κε-
ραμίδια θ' ἀρχίσωμε τὸ μοῖρασμα.
Αὐτὴ τὴν χρονιά ἀποφάσισα νὰ κάμω
κάτι ὅτι ἔχομε ὁμορφότερο, παιχνίδια,
μεγάλες κοῦκλες, χρυσοὺς παλιάτσους,
μεταξένια σακκουλάκια μὲ ζαχαρωτά,

θέλω ὅλα αὐτὰ νὰ πέσουν στὰ πειρὸ
φτωχικὰ παπούτσάκια, στὶς κοῦρες κα-
λύβες, στὰ τζάκια ποῦ μένουν σβυσμέ-
να καὶ στὰ εὐτυχισμένα σπίτια, στὰ βε-
λουδένια χαλιά, στὰ παχιὰ γούναρικά
νὰ ρίξωμε ὅλα τὰ μικρὰ καὶ φτηνὰ
παιχνίδια ποῦ μυρίζουν ρετισίνα καὶ
ἄσπρο ξύλο.

Τὰ Σπουργίτια. — Τρέλλα! Περιφί-
μα! Νὰ μιὰ ἔξοχη ἰδέα!

Τ' Ἀγγελούδια. — Συγγνώμη, φίλε
μας. Μ' αὐτὸ σου τὸ καινούργιο σχέ-
διο, τὰ φτωχὰ θὰ γίνουν εὐτυχισμένα,
μὰ τὰ πλουσιόπαιδα θὰ κλάψουν! Καὶ
ξέρεις; Ἐνα παιδί ποῦ κλαίει δὲν εἶ-
ναι πιά οὔτε πλούσιον οὔτε πτωχόν. Εἶ-
ναι παιδί ποῦ κλαίει... καὶ δὲν ὑπάρχει
χειρότερο ἀπ' αὐτό...

Ὁ Μικρὸς Βασιληᾶς. — Ἀφήστε με
λοιπὸν! Αὐτὸ τὸ ξέρω καλλίτερα ἀπὸ
σᾶς. Τὰ φτωχόπαιδα θὰ μαγευτοῦν
σὰν πάρουν τὰ ὁμορφα αὐτὰ παιχνιδά-
κια ποῦ τοὺς φαίνονται τόσο ἐλκυστικὰ
πίσω ἀπ' τὶς βιτριίνες τῶν μαγαζιῶν
καὶ ποῦ τὸ ψεύτικον λούσο τους τίποτε
δὲν προσθέτει στὴν ἀξία τους σὰν παι-
χνίδια. Μὰ στοιχηματίζω πῶς καὶ τὰ
πλουσιόπαιδα θὰ εὐχαρισθηθοῦν νὰ
πάρουν μιὰ φορὰ κι' αὐτὰ παλιάτσους,
ξυλένιους ἢ κοῦκλες μὲ σοῦστα, παι-
χνίδια τόσο φτηνὰ ποῦ ποτέ τους δὲν
πῆραν. Μπαίβο! Δρόμο τώρα. Ἄς κά-
νωμε γρήγορα. Εἶναι τόσα τὰ τζάκια
τοῦ Παρισιοῦ. Κι' εἶναι τόσο μικρὴ ἡ
νύχτα!

II

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ὅλα τὰ μικρὰ φῶτα
σκορπίστηκαν σὰν νὰ εἶχε πιναχθῆ τὸ
χιόνι ἀπ' τὰ κεραμίδια καὶ ἔλαμψαν ὅλα
τὰ φωτισμένα κλαδιὰ τοῦ Χριστουγεν-
νιατικοῦ δένδρου. Κανένα τζάκι, καμ-
μιὰ καπνοδόχος δὲν ἔμεινε παραπονε-
μένη: ἀπ' τὰ φτωχικὰ κείνα τζάκια τὰ
γεμάτα θλίψη καὶ δυστυχία ποῦ φαί-
νονται σὰν νὰ στηρίζονται τὸ ἕνα ἀπ'
τ' ἄλλο γιὰ νὰ μὴ πέσουν ἀπ' τὸ βά-
ρος. Καὶ σὲ λίγο σ' ὅλα τὰ σπίτια τοῦ
Παρισιοῦ ἀκούγονται οἱ κρότοι τῶν ἀ-
μαξιῶν, οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν
κι' ὁ φτερωτὸς τροχὸς τῶν ἀνεμομύ-
λων. Ὅλα αὐτὰ κινούνταν, γάγονταν,

Τὰ Χριστούγεννα τοῦ Βασιληᾶ τῶν τραγουδιῶν

Ἦταν Χριστούγεννα. Στὸν καθάριο βαθυγάλανο οὐρανὸ ἔλαμπαν παιγνιδιάρικα τὰ χρυσαστέρια, σὰν ἀμέτοητα χριστουγεννιάτικα κεράκια, καὶ στ' ἀσημόφωτο λαμπύριζε τὸ χιόνι σὰ νάταν σπαρμένο μὲ μπουλιάντια.

Οἱ δρόμοι τῆς Βιέννης, πού πάντα εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κόσμο ἦταν ἔρημοι καὶ βασίλευε ὀλόγυρα μὲ γιορτιάτικη γαλήνη.

Μιά στιγμή φάνηκε ἕνας νέος, ὡς τριάντα χρονῶ, μ' ἕνα ρουλό χαρτιά κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη. Ἦταν ὁ μουσικοσυνθέτης Φράντς Σοῦμπερτ. γνωστός σ' ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὸνομα «βασιλιάς τῶν τραγουδιῶν».

Εἶχε πάει, στὸ κέντρο τῆς πόλης γὰρ νὰ δώσῃ στὸν ἰδιοκτήτη ἑνὸς καφενεῖου τὰ τρία του καινούργια τραγούδια, πού εἶχαν ἀναβρῦσει τίς μέρες ἐκεῖνες ἀπ' τὰ βῆθη τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ πληρωθῆ γὰρ τὸ κόπο του.

Μὰ ἄρχισε στὴν ἀντιγραφή τους κ' ὅταν πῆγε τὸ καφενεῖο εἶχε κλείσει, κ' ὁ ἰδιοκτήτης εἶχε πάει νὰ γιορτάσῃ τὰ Χριστούγεννα κοντὰ στοὺς δικούς του.

Ἔτσι ἔμεινε ὁ Σοῦμπερτ στὴ μέση τοῦ δρόμου βλέποντας τὸ ὑπέροχο θέαμα τοῦ ἀστροσπαρμένου οὐρανοῦ κ' ἄρχισε νὰ ξαναζῆ τὰ περασμένα.

Θυμᾶται τίς γεμάτες περηφάνεια ἐλπίδες του πού τώρα ἔπρεπε νὰ θάψῃ διὰ παντός καὶ σκέπτεται πὼς στὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο τῆς ζωῆς του ἔσβυσε ἄλλο ἕνα κεράκι.

Ὡστόσο σὰν ἕνα ὀλόφωτο ἀστέρι, φώτιζε τὴ σκοτεινιά τῆς ψυχῆς του, ἡ παιδική του ζωὴ, γεμάτη λάμψη.

Τὶ εὐτυχημένος πού ἦταν τότε, τὴ βραδυὰ τῶν Χριστουγέννων ὅταν μὲ ἑξάστερα μάτια στεκόταν μπρὸς τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρο καὶ χαίρονταν τὰ δῶρα! Ἐνῶ σήμερα... περιπλανόν-

ταν ἔρημος πάνω στοὺς δρόμους.

Κανένας ἀπ' τοὺς φίλους του δὲν σκέφτηκε νὰ τὸν καλέσῃ γὰρ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴ Χριστουγεννιάτικη χαρὰ κ' ἔτσι δὲν τοῦμενε ἄλλο τίποτα νὰ κινήσῃ παρὰ νὰ πᾶει στὸ ξενοδοχεῖο καὶ νὰ γιορτάσῃ ἐκεῖ φτωχικὰ κ' ἀπλᾶ τὴ μεγάλη γιορτή.

Μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ ξαναόχισε τὸ δρόμο του. Ἀπ' ὅλα τὰ παράθυρα ἔφτανε ὡς σ' αὐτὸν ἡ λάμψη τῶν Χριστουγεννιάτικων δένδρων καὶ οἱ χαρούμενες παιδιάτικες φωνές.

Ἐξαφνα ἄκουσε ἀπ' ἕνα ἰσόγειο σπιτάκι ἕνα χαρούμενο τραγούδι. Πὼς νὰ μὴ σταθεῖ ἐκεῖ καὶ νὰ μὴ τεντώσῃ τ' αὐτιά του ἀφοῦ τὸ τραγούδι ἦταν δικό του; Τραβηγμένος ἀπ' τὸ σχολό του πλησίασε σ' ἕνα ἀπ' τὰ παράθυρα κ' ἔβλεπε στὸ δωμάτιο. Στὴ μέση ἦταν ἕνα στολισμένο κ' ὀλοφώτιστο δέντρο καὶ γύρω του μικροὶ καὶ μεγάλοι τραγουδοῦσαν.

Ὁ Σοῦμπερτ ξαναθυμήθηκε τὰ παιδικὰ του χρόνια. Οἱ θύμισες τὸν γέμισαν μὲ θλιβερὸς σκέψεις καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, δάκρυα ἀνεβῆκαν στὰ μάτια πού σὲ λίγο ὅμοια μὲ μαργαριτάρια κύλησαν στὰ μάγουλά του.

Ξαφνικὰ ἔννοιωσε ἕνα χέρι νὰ ἀκονιπᾶ στὸν ὄμο του. Γύρισε ξαφνιασμένος κ' εἶδε τὸ γελαστὸ πρόσωπο κάποιου πού εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴ ἐξώπορτα καὶ τὸν παρατηροῦσε σιωπηλὰ.

Ἦταν ὁ οἰκοδεσπότης τοῦ σπιτιοῦ ὅπου γιορτάζονταν τὰ Χριστούγεννα κ' ὅπου τραγουδοῦσαν τὸ τραγούδι του.

Καλησπέρισε τὸν Σοῦμπερτ, καὶ τοῦ δωσε τὸ χέρι χαμογελώντας γλυκὰ.

— Ἀγαπητέ μου κύριε, εἶπε. Εἶναι τόσο λυπηρὸ νὰναι κανένας μοναχὸς πάνω στοὺς χιονισμένους δρόμους καὶ νὰ γιορτάζῃ τὰ Χριστούγεννα, βλέ-

ποντας τὴ χαρὰ τῶν ἄλλων. Θᾶπρεπε νὰ ντρέπομαι νὰ λέγομαι Βιεννέζος, πούναι περίφημοι γὰρ τὴ φιλοξενία τους, ἂν δὲν σᾶς καλοῦσα μ' ὅλη μου τὴ καρδιά νὰ ἐλθῆτε νὰ γιορτάσετε μαζί μου, ἀνάμεσα στοὺς ἀγαπημένους μου.

Σὲ λίγο βρέθηκε ὁ Σοῦμπερτ μέσα στὴ σάλα περικλωμένος ἀπὸ μεγάλους καὶ μικρούς.

Δὲν ἄρχισε νὰ νοιώσῃ τὸν ἑαυτό του σὲ φιλικὸ περιβάλλον, σὰν ν' ἀνῆκε στὴν οἰκογένεια αὐτὴ κ' ἀμέσως ξαναγύρισε μέσα του ἡ χαρὰ καὶ τὸ κέφι.

Στὸ Χριστουγεννιάτικο τραπέζι τὸν ἔβαλαν νὰ καθῆσῃ στὴ τιμητικὴ θέσι καὶ ὅλοι τοῦδειχναν πὼς τοὺς ἦταν ἕνας ἀγαπημένος ξένος ἂν καὶ ἄγνωστος. Μὲ τὰ παιδιά ἔγινε καὶ αὐτὸς παιδί. Ἦταν γιὰ τὰ ὁ μέγας φίλος τους ὁ Φράντς θαύμαζε μαζί τους τὰ δῶρα καὶ δὲν δυσκολεύτηκε γι' ἀγάπη τοῦ Βενιαμίν τῆς οἰκογενείας νὰ μεταβληθῆ σέ ὑπόζυγιο, νὰ ζευχθῆ στ' ἀμάξι του καὶ νὰ τρέξῃ γύρω στὸ δωμάτιο, ἐνῶ μικροὶ καὶ μεγάλοι γελοῦσαν.

Ἐπίσης ἔγινε πολὺ γρήγορα φίλος μὲ τὴ μεγαλύτερη κόρη τοῦ οἰκοδεσπότη, τὴν Ἐδβίγ, ἕνα χαριτωμένο κορίτσι ὡς 17 χρονῶ. Ἀδιάκοπα ἀντηχοῦσε τ' ἀσημένιο γέλωτ της κ' ἦταν σὰ νὰ γνωρίζονταν ἀπὸ χρόνια.

Ὅταν πῆγαν τὰ παιδιά νὰ κομηθοῦν ἤρθαν κ' ἄλλοι προσκαλεσμένοι, συγγενεῖς καὶ φίλοι. Ἔτσι μεγάλωσε ὁ κύκλος μὰ κανένας δὲ σκέφθηκε νὰ ρωτήσῃ, ποὺς ἦταν αὐτὸς ὁ ξένος.

Μιά στιγμή ὁ οἰκοδεσπότης ἄρχισε νὰ μιλᾶ ἀπευθυνόμενος στὸν Σοῦμπερτ.

— Εἶτε ἡ τύχη εἶτε τὸ κακό σας ἄστρο, σᾶς ὠδήγησε, ἀπόψε, σὲ μὴ μουσικὸφιλή οἰκογένεια. Καὶ τώρα δὲν σᾶς μένει ἄλλο τίποτε νὰ κάμετε παρὰ νὰ ὑπομείνετε... τὴν δοκιμασίαν αὐτὴν μὲ χριστιανικὴ ὑπομονή. Ὁ πατέρας μου ἦταν Ἀοιδός. Ἐγὼ ἂν καὶ διάλεξα τὸν ἐμπορικὸν κλάδον ἐν τούτοις καλλιερῶ στίς ἀδειες ὥρες καὶ τὴ μουσικὴ, συχνά περνοῦμε τίς βραδυὰς παίζοντας καὶ τραγουδώντας καὶ πολ-

λοὶ φίλοι καὶ γνωστοὶ μᾶς τιμοῦν ὡς ἀκροατές. Εἴμαστε ἐρασιτέχνες γιὰ τὸ δὲν πρεπε νὰ μᾶς κρίνετε αὐστηρά, μὰ θάκούσετε καὶ κάτι καλὸ γιὰ τὴν ἀποφινὴ μᾶς μουσικὴ θάναι κάτι τὸ ὑπέροχο. Ἡ ἀδελφή μου, πού εἶχε θανμασία φωνὴ εἶχε πᾶει στὴν ὄπερα ποιν ἀπὸ πολλὰ χρόνια κ' εἶχε γίνῃ μία περίφημη Ἀοιδός αὐτὴ δὲ ἦταν ἡ δασκάλα τῆς Ἐδβίγ. Τὰ τραγούδια δὲ πού θὰ τραγουδήσῃ, εἶναι τοῦ μεγάλου καὶ μοναδικοῦ Φράντς Σοῦμπερτ πού ὄχι μόνο γὰρ μᾶς μὰ γὰρ ὅλο τὸν κόσμο ἔχουν πολὺ μεγάλη ἀξία καὶ κλείνουν μέσῃ τους ὅτι ὠραῖο καὶ ἰδανικὸ ὑπάρχει στὸν κόσμο.

Τὴν ὥρα αὐτὴ ἴσως ὁ ἀγαπημένος μας συνθέτης, πού δὲν εἶχαμε τὴ μεγάλη τιμὴ νὰ τὸν γνωρίσουμε, θὰ τρώει μαζί μὲ πρίγκηπες καὶ δοῦκες, σὲ πλούσια Χριστουγεννιάτικα τραπέζια. Μὰ τί πειράζει; Ἐμεῖς θὰ παίζουμε τὰ ὄμορφα τραγούδια του καὶ θὰ τὸν νοιώσουμε κοντὰ μᾶς. . . .»

Ὁ Σοῦμπερτ, σκίρτησε καὶ στὰ μάτια του ἀνέβηκε μιὰ ὑπέροχη καὶ παρὰ ξενὴ λάμψη.

Σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ παίζουν καὶ νὰ τραγουδοῦν τὰ ὠραῖα του τραγούδια, Ἡ Ἐδβίγ εἶχε ὄμορφη γλυκεῖα φωνὴ κ' ἔθελε τοὺς ἀκροατές της.

Ὅταν ἀπλώθηκε πάλι σιγὴ, ρώτησε ὁ οἰκοδεσπότης τὸν φιλοξενούμενον του, ἂν ἦταν κ' αὐτὸς μουσικὸφίλος καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ παίξῃ κατὶ. Τότε ὁ Σοῦμπερτ ἀποκρίθηκε μὲ ἀστροαφεροῦς μάτια πὼς κ' αὐτὸς θεωροῦσε τὴ μουσικὴ σὰν τὸ ἀνώτερο πρᾶγμα στὸν κόσμο, καὶ γιὰ τὸ διάλεξε τὴ τέχνη αὐτὴ γὰρ ἐπάγγελμα, ὅπως τοῦ ὑπαγόρευε ἡ ψυχὴ του.

Κι' ἔβγαλε τότε τὰ τρία του τραγούδια καὶ κἀθήσε στὸ μίανο ἐνῶ γύρω οἱ ἄλλοι περίμεναν μ' ἀνυπομονησία χωρὶς νὰ δίνουν μεγάλη πίστη στὴν ὠραιότητα τῶν συνθέσεών του. Γιατὶ σκέφτονταν πὼς κ' ὄμορφες ἀκόμα ἂν ἦταν, θὰ ἔχαναν τὴν ἀξία τους ὅστερα ἀπ' τὰ ὑπέροχα τραγούδια τοῦ Σοῦμπερτ πού εἶχαν ἀκούσει πρό ὀλίγου.

Ὡστόσο ὅλοι τοὺς εἶχαν ἀποφασίσει

νά χειροκροτήσουν τὸν ἀγαπημένο ξένο γιὰ νὰ μὴ τὸν πιερίουν.

Μὰ ἀπ' τὶς πρώτες νότες μετέβαλλαν γνώμη, σὰν νὰ τοὺς ἄγγιξε τὸ μαγικό ραβδί, τόσο ὑπέροχες τόσο γλυκεῖες ξεχύθηκαν οἱ νότες ἀπ' τὰ χέρια τοῦ μουσικοῦ.

Ὅταν ἄκουσαν τὰ τραγούδια, σέφθηκαν ὅλοι πῶς πρώτη φορά ἄκουσαν μιὰ τόσο ὑπέροχη μουσική. Δὲν τολμοῦσαν νὰ κινηθοῦν μήτε νὰ ἀναπνεύσουν...

Ὅταν τελείωσε, γιὰ κάμποση ὥρα βασιλεύεε ὁλόγυρα ἀπόλυτη σιγή κι' ὅλοι ἔβλεπαν μὲ σεβασμὸ τὸν συνθέτη, πὺ κι' αὐτὸς βοισκόταν βυθισμένος σ' ὄνειρο. Τέλος, ὅταν σηκώθηκε ἔτρεξε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἔδβιγ κι' εὐθύς τὸν φίλησε στὰ μάγουλα καὶ εἶπε: «Ἐκ μέρους ὅλων σὰς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅτι μᾶς χαρίσατε κοὶ νιτρέπομα σὰς βεβαίῳ πὺ πρὶν ἀπὸ λίγο τραγούδησα κι' ἔπαιξε πιάνο μπροστά σας. Ἐν τούτοις δὲν μπορῶ νὰ μὴ σὰς μαλώσω γιὰ τὸ ἀστεῖο πὺ μᾶς κάνατε παίζοντας συνθέσεις τοῦ Σοῦμπερτ.

— Ποῦ ἀστεῖο; Δὲν σὰς καταλαβαίνω, εἶπε γελώντας ὁ Σοῦμπερτ.

— Μάλιστα. Θελήσατε νὰ δοκιμάσετε ἂν μᾶς ἐνθουσιάζουν τὰ τραγούδια του κι' ὅταν ἀκόμα ἔχουμε τὴν ἰδέα πῶς δὲν εἶναι δικὰ του, παρὰ κάποιου ἄλλου.

Μὰ ἦταν ποτὲ δυνατό νὰ μὴ καταλάβω τὰ τραγούδια τοῦ ἀγαπημένου μου μουσικοῦ ἀφοῦ τὰ νοιώθω νὰ μιλοῦν βαιθεῖα στὴ ψυχὴ μου;

— Κι' ὅμως ἀγαπητὸ μου παιδί τὰ τρία αὐτὰ τραγούδια εἶναι δικὰ μου ἐπέμνε ὁ Σοῦμπερτ, ἐνῶ τὰ μάτια του ἄστραφταν.

— Τότε, ἀγαπητέ μου κύριε, δὲν μπορεῖ παρὰ νᾶστε σεῖς ὁ Φράντς Σοῦμπερτ, γιὰτὶ μόνον ἐκεῖνος μποροῦσε νὰ γράψῃ τέτοια τραγούδια κι' ὅμως αὐτὸς ὁ μουσικός...

— Αὐτὸς ὁ μουσικός, συνέχισε ὁ Σοῦμπερτ, πὺ ξῆ μόνος κι' ἔρημος, πέρασε σήμερα, μιὰν ὑπέροχη βραδυὰ ἀνάμεσά σας, ἀνάμεσα σὲ κάλους ἀνθρώπους. Καὶ γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω

γιὰ ὅλα αὐτὰ σὰς πιρακαλῶ νὰ δεχθῆτε αὐτὰ τὰ τρία τραγούδια, ἓνα μικρὸ Χριστουγεννιάτικο δῶρο, καὶ νὰ τὰ χαίρεστε, ἀκόμα κι' ὅταν ἡ ζωὴ μου γίνεε διαφορετική.»

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τῆς ἔδωσε τὶς νότες. Μόλις ἔσφιξε μιὰ ματιὰ ἡ Ἔδβιγ πᾶνω στὸ ἐξώφυλλο εἶπε: «Πῶς μποροῦσαμε ν' ἀμφιβίλλουμε, ὅτι εἴχαμε τὴ τιμὴ νὰ φιλοξενοῦμε τὸν μεγάλο μας συνθέτη! ἀλήθεια! Αὐτὴ ἡ βραδυὰ θὰ μᾶς μείνει σ' ὅλους ἀλησμόνητη!... Ὁ Σοῦμπερτ, πῆρε τὰ δυὸ χέλια τοῦ χαρούμενου κοριτικοῦ μεσὶ στὰ δικὰ του κι' εἶπε:

«Ἐὐχόμα ὅλη σας ἡ ζωὴ νὰ μοιάζει σὰν ἓνα εὐτυχισμένο Χριστουγεννιάτικο ὄνειρο. Κι' ὅταν κάποτε σὲ μακρινὲς μέρες, θ' ἀκούστε τὰ τραγούδια μου νὰ σκέπτεσθε πῶ οἱ ὄρες πὺ πέρασα ἀνάμεσα σας ἦταν οἱ περὶ εὐτυχισμένους ὄρες τῆς ζωῆς μου...

Τότε ἄρχισαν ὅλοι νὰ τοῦ ἐκφράζουν τὴ χαρὰ τους, μόνον ὁ οἰκοδεσπότης δὲ μποροῦσε νὰ τὸ κάνει. Ἦταν τόσο σαστισμένος ἀπ' τὴ ξαφνικὴ αὐτὴ ἀποκάλυψη.

Μόνον ὅταν ξαναγέμισαν τὰ ποτήρια, σηκώθηκε καὶ προσφώνησε γεμάτος χαρὰ.

— Ὅταν, στὴν ἀρχὴ τῆς ἀπομνησγιοῦ τῆς ἀντήχησε τὸ πρώτο Χριστουγεννιάτικο τραγούδι τοῦ μεγάλου μας μουσικοῦ, ἐννοίωσα τὸ χέρι τοῦ Χριστοῦ νὰ πιάνεται τὸ δικό μου καὶ νὰ μὲ ὀδηγεῖ ἔξω, στὸν χιονισμένο δρόμο. Ἐκεῖ εἶδα ἓνα νέον ἄνδρα, ἔρημο καὶ μόνον νὰ κιντᾶ ἀπ' τὸ παρῖθυρο, τὴ σάλα καὶ τὴ Χριστουγεννιάτικη χαρὰ μὲς ἐνῶ δάκρυα ἔσρεαν στὰ μάγουλά του. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τὸν Φράντς Σοῦμπερτ, πὺ τὰ τραγούδια του θὰ μείνουν ἀθάνατα εἰς τοὺς αἰῶνας δὲν μᾶς τὸν ἔφερε ἀνάμεσά μας ἡ σύμπτωση παρὰ ὁ Χριστὸς ὁ ἴδιος. Ζήτω ὁ Φράντς Σοῦμπερτ ὁ Βασιλεὺς τῶν τραγουδιῶν.

Ὅλοι φώναζαν, καὶ τσοῦγκριζαν τὰ ποτήρια μὲ χαρὰ κι' εὐθυμία, ἐνῶ τὰ μάτια τους ἔλαμπαν.

Τὴν ὥρα κείνη ἔφτασαν ὡς ἐκεῖ οἱ ἦχοι τῆς καμπάνας πὺ καλοῦσαν τοὺς

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἀγαπητὴ μου,

Ἡ «Μακεδονικὴ Νεολαία» μαζί μὲ τὰ διηγήματα καὶ τὰ ἄλλα ἔργα πὺ δημοσιεύει ἀφιερώνει καὶ μιὰ—δυὸ σελίδες σὲ θέματα γενικὰ καὶ διδακτικά. Σύμφωνα μ' αὐτὰ, λοιπὸν πιστεύω ὅτι θὰ φιλοξενηθῇ καὶ λίγα λόγια γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, ἓνα ἀπὸ τὰ πὺ φλέγοντα ζητήματα τῆς ἐποχῆς μας.

Γιὰ τὴν ἐξέτασι τοῦ ζητήματος θ' ἀκολουθήσαμε τὸν πὺ πρακτικὸ δρόμο καὶ τὸν πὺ πειστικὸ. Τὶ δηλαδὴ ἔκαναν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τί ἔκαναν ἄλλοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης πὺ εἶχαν ἐπίσης γλωσσικὸ ζήτημα, τί κάναμε ἐμεῖς ὡς τώρα καὶ τί ἀπομένει νὰ κάνομε. Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ βγάλω ἀσθαίρετα συμπεράσματα. Κάθε τι στηρίζεται στὶς γνώμες καὶ τὰ διδάγματα μεγάλων φιλοσόφων καὶ γλωσσολόγων ὅπως εἶναι ὁ Χατζιδάκις, ὁ Meillet, ὁ Brückmann, ὁ Gretschnier, ὁ Quinn καὶ ἄλλοι.

Ὅλοι μας ξέρομε, καὶ ἡ πείρα μᾶς ἔχει διδάξει, ὅτι ὄχι μόνον κάθε περιοχὴ Ἑλληνικὴ καὶ κάθε χωριὸ ἔχει δικό του τρόπο πὺ μιλεῖ τὰ Ἑλληνικά, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπος χωριστὰ συνηθίζει ὀρισμένες λέξεις, ἐκφράσεις καὶ συντάξεις πὺ εἶναι ἰδιαίτερες μόνον σ' αὐτόν. Αὐτὸ δὲν συμβαίνει μόνον στὸν τόπο μας. Σ' ὅλον τὸν κόσμο γίνεται τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἂν πιστέψωμε τοὺς γλωσσολόγους, εἶναι ὅμως βέβαιο ὅτι σὲ ἐποχὲς ἀκμῆς τῶν γραμμάτων ἡ γραφομένη γλῶσσα ἦταν περίπου σταθερὰ. Ἡ διγλωσσία λοιπὸν ἔρχεται σὰν μιὰ φυσικὴ ἐξέλιξι μοιραῖως σὲ κάθε γλῶσσα. Τὸ ζήτημα εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς γραφομένης ἀπὸ τὴν ὁμιλουμένη νὰ μὴ εἶναι μεγάλη.

Ἄς δοῦμε ὅμως τί λέει ὁ Ἀμερικανὸς Quinn: «Εἰς τὰ ἔθνη ὅπου ἡ χρῆσις τῶν γραμμάτων εἶναι σταθερὰ καὶ ἔντονη οἱ κάτοικοι περιέρχονται εἰς διγλωσσίαν ὄχι ἐντελῶς ἀθεράπευτη ἂν φροντίζουν οἱ γράφοντες νὰ μὴ πλαταίνουν πολὺ τὸ χάσμα μεταξὺ τῆς γλώσσας τῶν λογίων καὶ τῆς ὁμιλουμένης γλώσσας τοῦ λαοῦ.»

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν διγλωσσία, καθὼς μποροῦμε νὰ δοῦμε στὸ βιβλίον τοῦ Meillet καὶ προχειρότερα στὸ βιβλίον τοῦ

πιστοῦς στὴν ἐκκλησίᾳ. Ὅλοι ἄκουιν σιωπηλοί. Ὁ Σοῦμπερτ πῆγε στὸ παρῖθυρο τ' ἀνοῖξε σιγὰ κῦτταξε τὸν ἀστερόφωτο οὐρανὸ κι' ἄκουσε γεμάτος εὐτυχία τὶς καμπάνες πὺ χτυποῦσαν ἐρημικά... Ντάν... Ντάν.

(Ἀπ' τὰ Γερμανικά)

ΡΕΛΙΑ

Μέγα ὅπου ἔχουν συγκεντρωθῇ στοιχεῖα ἀρκετὰ νὰ πείσουν καὶ τὸ λιγώτερο διατεθειμένον νὰ πεισθῇ καὶ εἶχαν διγλωσσία πολὺ πὺ ἀγεφύρωτη ἀπὸ τὴ δικὴ μας ὡς τὸν καιρὸ πὺ ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα ἔγινε πρότυπο γιὰ ὅλους τοὺς γράφοντας Ἑλληνας, διεδόθη ἐπὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου στὴν Ἀσία καὶ τὴν Αἴγυπτο ὡς ἐπίσημη γλῶσσα καὶ «Οὕτως», γράφει ὁ Χατζιδάκις, «ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος κατέστη βασιμῆδὸν ἀπὸ κοινῆς γραφομένης κοινῆ λαλουμένη ἐκβαλοῦσα κατὰ μικρὸν τὰς λοιπὰς διαλέκτους.»

Ὁ Meillet πάλι γράφει: «Κανείς δὲν γράφει τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν καὶ μάλιστα σὲ ἔθνος πὺ ἔχει μεγάλη καὶ δυνατὴ λογία παράδοσι. Ἐπειδὴ, ἂν κρίνωμε ἀπὸ ὅτι βλέπομε στὴ νέα ἐποχὴ, ὑπάρχει ἀπειρία διαφορῶν τρόπων ὁμιλίας μιὰς κοινῆς γλώσσας...»

Σήμερα ἐμεῖς φωνάζομε: «Νὰ γράψωμε ὅπως μιλοῦμε». Μάλιστα, αὐτὸ εἶναι δίκαιο, ἀλλὰ ὅπως μιλοῦν ποιοὶ! Οἱ Θεσσαλοὶ; Οἱ Νησιῶτες; οἱ Ρουμελιῶτες οἱ Μακεδόνες ἢ οἱ Κρητικοί;

Καὶ στοὺς Ἑλληνιστικοὺς χρόνους διγλωσσία ὑπῆρχε, ὅπως βεβαιώνει μιὰ ἐξέτασις τῶν γλωσσικῶν μνημείων, ἀλλὰ τὸ χάσμα ἦταν μικρότερο. Ὑπῆρχε ὡς τόσο πάντα καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑπάρχη ὅσο ἡ Ἑλληνικὴ εἶναι ζωντανὴ γλῶσσα καὶ ὑπόκειται στοὺς γλωσσικοὺς νόμους καὶ ἐπιδρῶν ἀπάνω, τῆς ἱστορικοῦ, πολιτικοῦ καὶ γεωγραφικοῦ παράγοντες:

Ὅποιοι διαβάσει τὰ πάμπολλα χωρία πὺ ἔχει συγκεντρώσει ὁ Μέγας στὸ βιβλίον του, θὰ ἰδῇ ν' ἀποδεικνύεται καλὰ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Ἀρχαῖσμοῦ τοῦ Αἰσχύλου καὶ τῶν βαρβαρισμῶν τοῦ ὄχλου, καὶ πῶς οἱ Ἀττικοὶ συγγραφεῖς καὶ ῥήτορες βρῆκαν τὸν μέσο δρόμο. Αὐτὴ τὴ μέση ζητοῦμε σήμερα ἐμεῖς, ἀλλὰ δὲν συμφωνοῦμε στὸ ποῖα εἶναι. Ὅλοι εἴμαστε τῶν ἄκρων. Οἱ μισοὶ ὑπέροχοι τοῦ ἀρχαῖσμοῦ κι' οἱ ἄλλοι μισοὶ τοῦ «πεφτοπάζαρου». Ποτὲ δὲ φροντίσαμε νὰ δοῦμε ποῖα ἦταν ἡ μέση γιὰ τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ πανῶ σὲ ποῖα βάσι στηρίξαν τὸ γλωσσικὸ τους οἰκοδόμημα.

Ἄς πάρωμε τώρα τὶς νεώτερες γλώσσες, οἱ Ἄγγλοι διαροῦν τὴν ἱστορία τὴν γλῶσσας τῶν σὲ τρεῖς περιόδους. Στὴν ἀρχαία Ἀγγλικὴ (Ἀγγλοσαξωνικὴ), στὴ Μέση Ἀγγλικὴ (Ἡμισαξωνικὴ) καὶ στὴν Νέα Ἀγγλικὴ. Αὐτὴ ἡ μετάβασις ἀπὸ τὴ μέση Ἀγγλικὴ στὴ Νέα μᾶς ἐνδιαφέρει. Τὸ 1486 ἀνεβαίνουν στὸ θρόνον οἱ Τυδώρ, ἡ γλῶσσα μπαίνει ὀριστικὰ στὴ νέα τῆς

μορφή, πλουτίζεται με ξένες λέξεις χάρις στην ανάπτυξη των φυσικών επιστημών, τις έφευρέσεις και τις ανακαλύψεις και η όρθογραφία αρχίζει να σταθεροποιείται.

Από το 1611 ως και το 1688 πολλές ξένες λέξεις έκκαθαρίζονται, νέες εισάγονται κι' η όρθογραφία αρχίζει να καθιερώνεται όριστικώς. Σ' αυτή τή γλώσσα έγραψαν ο Τσώσερ κι' ο Σαίμπαιρ κι' ήταν αυτή ή γλώσσα του Λονδίνου, ή γλώσσα της Αύλης Σήμερα φυσικά με τή διάδοση της Άγγλικής και με τήν εξέλιξη μιλιούνται διάφοροι διάλεκτοι άκόμη και μέσα στην Άγγλία, γραφομένη όμως γλώσσα μένει πάντα ή ίδια.

Και ή Γαλλία! Επίσημη γλώσσα του κράτους ήταν ή Λατινική ως το 1539 που ό Φραγκίσκος ό Α' καθιέρωσε τή Γαλλική. Ποιά όμως ήταν αυτή ή Γαλλική ή γραφομένη και θεωρουμένη επίσημη έθνική γλώσσα; Ήταν ή διάλεκτος της Ile de France, δηλ. της περιοχής του Παρισιού. Αυτήν έχουν και οι Γάλλοι ως σήμερα, αν και όπως βεβαιώνει ό Meillet πολλά πράγματα που γράφονται δεν λέγονται. Από τον 16ο αιώνα που καθιερώθηκε ή γραφομένη γλώσσα ως σήμερα πολύ λίγες μεταβολές έπαθε ενώ ή όμιλουμένη εξέλιχθηκε και εξακολουθεί να εξέλισσεται διαρκώς.

Και ή Γερμανική γλώσσα είχε τήν ίδια τύχη με τις άλλες. Άστατη και άσταθεροποίητη μόλις κατά τά τέλη του 18ου αιώνας κατόρθωσε να θεωρηθή γραφομένη γλώσσα ή όρεινή Γερμανική της περιοχής του Βερολίνου κι' εξακολουθεί ως σήμερα άκόμη να δημιουργήται.

Στήν Ίταλία μόνο από τον 12ο αιώνα έχουμε κοινή Ίταλική στή λογοτεχνία που πήρε τήν τωρινή της μορφή με τό Δάντη και τόν Πετράρχη. Γραφομένη δέ κοινή Ίταλική είναι τής Φλωρεντίας ή τσκανική διάλεκτος.

Τά συμπεράσματα αυτής τής συγκριτικής εξέτασεως είναι εύκολο να βγούν.

1) Σ' όλα τά μέρη του κόσμου καθώς και στην αρχαιότητα ύπήρχε διγλωσσία.

2) Σχολαστικισμός και αρχαιολατρία ύπήρξαν παντού αλλά οι άνθρωποι τά παράτησαν κι' έπαψαν να γράφουν σε άκατανόητη γλώσσα.

3) Μολονότι άφησαν τά παλιά δεν πήραν τή γλώσσα τους ούτε από τούς άγρότες ούτε από τούς εργάτες αλλά από τά μεγάλα πολιτικά και πνευματικά κέντρα, από τήν Άθήνα ό αρχαίος κόσμος, από τό Λονδίνο, τό Παρίσι, τή Φλωρεντία, τό Βερολίνο οι άλλοι λαοί. Και πάλι όμως δεν πήγαν οι Άγγλοι π.χ. να πάρουν τή γλώσσα τους από τό «πεφτοπάζαρο» του Λονδίνου, αλλά είναι ή γλώσσα της Αύλης των άνωτέρων κύκλων.

4) Η γραφομένη γλώσσα διαμορφώνεται και τήν όμιλουμένη, όπως ή Άττική έγινε κοινή όμιλουμένη από κοινή γραφομένη. Μέ άλλα λόγια ό λαός φροντίζει ν' ανεβή στο επίπεδο των μορφωμένων κι' όχι αυτοί να κατεβούν στο δικό του.

5) Η γραφομένη γλώσσα είναι παντού πιο καλλιεργημένη από τήν όμιλουμένη και πρέπει για να μη δημιουργήται μεγάλο χάσμα, σε κάθε έποχή οι γράφοντες να κάνουν μερικές υποχωρήσεις, ώστε να διατηρηται ή Ισορροπία· αλλά να μη πιστεύουν ότι θα λυθη μιγάδι πάντα τό ζήτημα, έπειδή ή όμιλουμένη γλώσσα διαρκώς εξελίσσεται και δεν υπάρχει τρόπος να μείνει σταθερά.

Τό τι κάναμε έμεις ως τώρα είναι γνωστό συνοψίζεται σε τέσσερις λέξεις: Καθένας κάνει ό,τι θέλει. Κοινή, και δημοτική θεωρεί καθένας αυτήν που γράφει (κι' ως είναι γεμάτη ιδιοτισμούς) οι δέ άλλοι γράφουν μιá αρχαία μακαρονική.

Τι πρέπει να γίνη για να σταθεροποιηθή ή γλώσσα μας; και ποιά είναι τέλος ή κοινή που πρέπει να γράφεται;

Νομίζω ότι ή μόνη γραφομένη κοινή πρέπει να είναι τής Άθήνας όχι όμως του «πεφτοπάζαρου» τής Άθήνας, αλλά των μορφωμένων κύκλων, μιá στρωτή και πραγματική κοινή γλώσσα κι' απ' όλους κατονοητή.

Αυτής χρειάζεται μιá καλή γραμματική κι' ένα συντακτικό. Αυτής πρέπει να γίνη κι' ένα λεξικό κι' όταν οι λέξεις που έχει δεν φθάνουν (αν και νομίζω ότι δεν είναι καθόλου φτωχή) να κανονίζουμε άπάνω στο τυπικό της Άθηναϊκής γραμματικής λέξεις αρχαίες ή μεσαιωνικές, έτσι ώστε να πλουτίσωμε τή γλώσσα αυτή και να τήν κάνουμε ίκανή να έκφραση ό,τι δήποτε. Πρέπει άκόμη να τήν καθαρίσουμε όσο μπορούμε από τις ξένες λέξεις. Δόξα σοι ό Θεός έχουμε 3000 χρόνων γραπτή παράδοση ώστε να μπορούμε να βρούμε εκεί ό,τι μας χρειάζεται. Ξέρω ότι σήμερα πολλοί έπιστήμονες και λογοτέχναι έχουν τήν ίδια γνώμη. Όλοι αυτοί ως γράφουν τά βιβλία τους σε Άθηναϊκή κοινή ώστε ν' αποδειχθή στην πράξι ή κομψότης και ή έπάρκεια της όταν καλλιεργηθή από τεχνίτες του λόγου. Μόνον έτσι θα μπορούμε και τήν γραφομένη μας γλώσσα να σταθεροποιήσωμε, και για τή λύσι του γλωσσικού ζητήματος να βάλωμε μιá καλή αρχή, και τις νέες γενεές να μορφώσωμε.

Με εκτίμησι
ΑΥΓΗ ΡΟΔΟΥ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΑΡΑΠΑΝΤΑΚΗ (ΟΡΕΙΝΟΥ)

«Λόγια σε ρίμες»

Με τό βιβλίό αυτό, που πολύ μετρούφρονα τό όνομάζει «Λόγια σε ρίμες» πρωτοπαρουσιάζεται ένας νέος ποιητής. Μέσα στην πλημμύρα των ποιητικών συλλογών, που βλέπουν τό φώς του... τυπογραφείου ή συλλογή του Όρεινού παίρνει μιá εξαιρετική θέση. Καλοτυπομένη και συμπαθητική στην εμφάνιση έξωτερικά και έσωτερικά διαθέτει απ' τήν άρχή ευνοϊκά τόν αναγνώστη. Είναι προλογισμένη δέ από τόν κ. Γ. Μυλωνογιάννη άρκετά διαφωτιστικά. Ό πρόλογος αυτός ήταν απαραίτητος για να έμβραδύνει κανείς και να γνωρίσει τή ζωή του νέου ποιητή. Θάπρεπε μόνο γι' αυτόν τόν λόγο άκριβώς, να ήταν περισσότερο έκτεταμένος και λεπτομερής. Απ' αυτόν μαθαίνουμε λίγα πράγματα απ' τή ζωή του Όρεινού: Φτωχός, όπως είναι τις περισσότερες φορές ή μοίρα κάθε ποιητή. Αναγκασμένος να διακόπτει τις σπουδές του για να ζει. Η δύσκολη όμως ζωή του δίνει μαζί με τήν δυστυχία και τήν καλύτεμη περσι της. Τά συμβάντα δέ της οικογενειακής του ζωής του δίνουν τις άφορμές για να έξωτερικεύσει με άρκετή δόση άπαισιοδοξίας, τήν συγκίνησή του, (της μητέρας μου. Σα γεννήθηκε) Η πεσιμιστική φλέβα εις τόν κ. Όρεινό είναι δυστυχώς πολύ πλούσια. Οι πίκρες οι άπογοητεύσεις της ζωής άφησαν στην ψυχή και στην τέχνη του φυσικά άρκετά δείγματα:

«Μόνο τή μέρα που θα μπής βαθειά κάτω απ' τό χῶμα θέ ν' αντικρίσης κάποιον φῶς καινούργιο, μιάν αυγή.—
(Ματαιότης)

Τέτοια άπαισιοδοξία που τόν κάνει, νέον αυτόν, να νοιώθει τήν ζωή του Γολγοθά

Πήρα βουβός σκυφτός τό μονοπάτι
Στό Γολγοθά που δόγηα της ζωής μου
και μέσα στη θολούρα τή φτωχή

σύντροφε πόνε τής θλιβής ψυχής μου
σ' ήρωα συνοδοιπόρο, οδηγητή».

«Σύντροφος του πόνου»

Η άπαισιοδοξία αυτή ευτυχώς δέ του γεμίζει όλόκληρη τή ζωή. Πολλές φορές υποχωρεί μπρος στην χαρά της ζωής. Μπροστά στη σφριγηλή νέα ψυχή του.

Η αγάπη άόριστη κάποτε-κάποτε, άπόρροπη του θεομαίνει τήν καρδιά και τότε βρίσκει τόν άληθινό έαυτό του και μαζί έναν άφθαστο λυρικό τόνο, τρυφερό και παθητικό σαν αυτόν:

«Κάθε ψυχούλα που ή ζωή, φιλήση
με τό φιλι της δίνει γι' άρραβώνα
χαρά και νειάτα, άτίμητη κορόνα»

(Η Άρραβώνα της ζωής)

Πονεμένος αυτός στη ζωή του τραγουδά με νοσταλγία και χάρη τήν ζωή, τις χαρές, τήν ευτυχία της, που αυτός έχει στερηθεί:

«Ένα βιολι χαρούμενο σκοπό, σκορπάει τοιγύρω—Τήν πλάνα τήν ανάνηση άκόμα κυνηγώ.—

Τά λούλουδα του κήπου μου τό ίδιο αφήνουν μύρο-γλυκό, μεθυστικό (Νοσταλγία).

Κάπου κάπου ξεφεύγει απ' τό στόμα του κάποια φωνή διαμαρτυρίας για τήν σκληρή του τύχη μα δεν έχει τό θάρρος να τήν φωνάζει δυνατά. Ένώ έρχονται στην άκρη της πέννας στίχοι σαν αιδιούς: «Παραπατώ και σέρνομαι σαν ταπεινό σκυλίκι—και πίσω μου μ' ακολουθούν οι διπασμένοι... λυκοί—τό αίμα μου στη δίψα τους να δώσουνε πιότη,» αυτούς τούς όνομάζει, φοβισμένα, παράπονο. Όμως παράπονο μόνο δεν είναι!

Ός έδώ ό Όρεινός φαίνεται πως δεν βρίσκει στον δρόμο του. Η πεσιμιστική νοστορία των περισσότερων νέων δεν μπόρεσε να μὴν τόν πληγώσει κι' αυτόν. Η ευκολία όμως στο να

πουλάς λυρισμό και ή μέτρια επιτυχία δέν είναι τὸ τέρας πρὸς τὸ ὁποῖο πρόπει νὰ βλέπει ὁ Ὀρεινός. Φαίνεται προωρισμένος γιὰ κάτι πὸ βαθύτερο καὶ ποιητικότερο. Ἐκαμε μίαν ἀρχὴ πὸν ἂν ἐξακολουθήσει πάντα μὲ τὸν ἴδιο ζήλο τὴν ἐργασίαν του δέν θὰ μείνει μόνο ἀρχή. Θὰ φτάσει σὲ κάποιο τέρας. Ὅταν, ὅπως πολλές φορές, ξεφεύγει ἀπ' τὴ μελαγχολία πατεῖ σὲ καλύτερο καὶ προσφορύτερο ἔδαφος. Ὅταν βρίσκειται μπρὸς σὲ δυὸ μάτια γυναίκεια, στὸ ἀκουσμα τοῦ γέλιου τῆς γυναίκας πὸν ἀγαπᾷ, τότε γράφει τὸ ἄφθαστο σὲ παιγνίδισμα ζωῆς, ἀπλότητα καὶ πλούσιο σὲ συγκίνηση ποιημάτων «Τὸ σκάκι» πὸν ἀρχίζει μ' αὐτοὺς τοὺς ὑπέροχους στίχους, ἄξιους ὅχι νέου, πρωτοφανέροντος, ἀλλὰ ὄρμου, φρασμένο νὰ πῶ ποιητῆ:

«Ἐγὼ κ' ἡ φίλη μου ἀντάμα
παίζουμε σκάκι ἀντικρὸν
κ' ἦταν περιεργὸ τὸ παιχνίδι
ὄλο μὲ κέρδιζε ἡ μικρή»

Στὰ προσωπικά του νὰ ποῦμε ἔτσι, ποιήματα ἂν καὶ λυρικότατος εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπ' τὴν ἀρρώστεια τῶν

Ο ΜΗΝΑΣ

Ὁ κ. Πέτρος Φωτεινός καὶ οἱ Νέοι.

Ὁ κ. Π. Φωτεινός ὁ χρονογράφος τῆς ἐφημερίδος τῆς πόλεως μας ΦΩΣ, ἔγραψε ἕνα χρονογράφημα μὲ τὸν τίτλο «Οἱ Νέοι» πὸν τὸ ἀναδημοσίευσε ἕνα «περιοδικὸ νέων» (μὲ δυὸ μάλιστα ἐξώφυλλα, γιὰ νὰ γραφῆ φαίνεται στὸ δεύτερο αὐτῆ ἡ φράση). Κι' ἕνας νέος κάλι, ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ νέων στέλνει ἕνα γράμμα σαυτό καὶ διαμαρτύρεται γιὰ ἕσα γράφει ὁ κ. Φωτεινός στὸ χρονογράφημά του.

Καὶ καταλήγοντας στὴν ἀξιοδιόβαστη ἐπιστολή του ἀναφωνεῖ μὲ ἕφος δραματικό: «Περισσότερη λαϊκὸν εὐκρίνεια κ. Φωτεινέ καὶ λιγότερη φιλολογία!». Ἐμεῖς διαβάσαμε καὶ τὰ δυό. Μὰ πούθενα δέν μπορέσαμε νὰ

νέων. Σ' ἐκεῖνα ὅμως πὸν εἶναι ἄφθαστος εἶναι τὰ ἐπικολυρικά του Ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴ παράδοση κ' ἀπ' τὰ τραγούδια τῆς πατρίδας του. Γραμμένα τάνω στὰ δημοτικὰ τραγούδια ἔχουν ὅλη τὴν ἀπλότητα, τὴν δρασιὰ καὶ τὴ φρεσκάδα των. Τὸ στολίδι τῆς συλλογῆς εἶναι ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὸ «Ἡ Δεσποινὴ τρελλάθηκε» πὸν τελειώνει σ' αὐτῆ τὴ στροφῆ «Κι' ἔχει ὁ λεβέντης ὁ Μανιός τὸ σπιτικό του στήσει—κ' μαυρομάτα ἡ Δεσποινὴ μὲ τὸ χρυσόσταυρό της—τὴν ἀργυρὴν ταντέλλα της στὰ βάτα π' ὄχει σκίσει—μὲ τὰ φτωχὰ της πρόβατα γυρνᾷ, μέσ' στὰ βουνά—καὶ λέει, τρελλή, τὸν πόνο της καὶ λέει τ' ὄνειρό της—καὶ κλαίει καὶ γελᾷ».

Ὁ Ὀρεινός φαίνεται τέλειος κάτοχος τῆς ποιητικῆς καὶ δεξιότητος ἀπ' τοὺς λίγους. Οἱ στίχοι του εἶναι τίς περισσότερες φορές, πλήρεις, χωρὶς χασμωδίες καὶ περιττοὺς πλασιασμούς. Τὸ ἕφος του ὅμως καὶ ἡ μανταλιτέ του δέν ξεφεύγουν ἀκόμα ἀπ' τὴν κοινοτυπία ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ ποιήματα, πὸν εἶναι ὅμως ἀρετὰ νὰ τὸν ἀναδείξουν ἕνα ἀπ' τοὺς λίγους νέους ποιητῆς.

ΓΡ. ΛΑΝ.

βοῦμε τὴν ἀεικρίνεια καὶ τὴ φιλολογία τοῦ κ. Φωτεινοῦ. Τί σοῦ εἶναι τέλος πάντων μερικοὶ νέοι ὅταν θέλουν νὰ δημιουργοῦν φησαρία γύρω ἀπ' τὸνομά τους!

Τὸ γράμμα τῆς *Ἀνγῆς Ρόδου*.

Σᾶλλη σελίδα δημοσιεύουμε τὸ γράμμα πὸν μᾶς ἔστειλε μὴ καινούργια συνεργάτις μας, ἡ *Ἀνγῆ Ρόδου*. Τὸ δημοσιεύουμε μὲ χαρὰ—ὅπως ἄλλως τε θὰ δημοσιεύουμε καὶ κάθε ἄλλο ἐνδιαφέρον γράμμα πὸν θὰ μᾶς στελνόνταν—γιατί ἀφορᾷ ἕνα θέμα τόσο ἐνδιαφέρον καὶ τόσο ζωτικό, πὸν ἀπασχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ ὄλο τὸν διανοούμενο κόσμο τῆς χώρας μας. Μὲ χαρὰ δὲ θ' ἀκούσαμε καὶ τίς γνώμες κ' ἄλλων συνεργατῶν καὶ φίλων μας κἀνω στὸ ζή-

Ο ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΣ

Κάθε καλὸ γίνεται μόνο...
ἀπὸ καρδιὰ πούχει νοιώση τὸν πόνο...

Χιονίζει!... καὶ εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων... Ἀπαλές ἀπαλές πέφτουν οἱ νυφάδες τὰ αἰθέρια ἀπὸ πλασματικά σὰν ψυχούλες μικρῶν ἀγγελουδιῶν. Σκεπάξουν ὄλα τὰ πράγματα, τρυπώνουν παντοῦ, στὸ κούφωμα μᾶς καμινάδας στὸ γλωσσίδι μᾶς καμπίνας. Λένουν σ' ὄλα μίαν ὄψι ἀλιώτικη γεμάτη γοητεία, τόσο ἀπλή ὥστε νὰ τὴν πιστεύεις τόσο ρομαντικῆ ὥστε νὰ τὴν ἀγαπᾷς. Ἐχει περισσότερη ποιήση... Εἶναι ἀπατηλὴ σὰν τὴν ἀλήθεια καὶ ἀληθινὴ σὰν τ' ὄνειρο... Σὲ πείθει ἢ σὲ πλανᾷ... καὶ τῆμα αὐτό.

Ὁ κ. *Ἐμ. Γ. Μυτιληναῖος*.

Ἐμεῖθα ἐξαιρετικὰ εὐτυχεῖς πὸν μέσα στὸν κύκλο τῶν τόσων διαλεχτῶν συνεργατῶν μας συγκαταλέγεται ἀπὸ σήμερα καὶ ὁ κ. *Ἐμ. Γ. Μυτιληναῖος*. Ἡ μόρφωσή του κ' ἡ ἐπιστημονικὴ του κατάρτιση τὸν ἔκαναν γνωστὸ ὄλη τὴν Ἑλλάδα καὶ πολλὰ εἶναι τὰ περιοδικὰ πὸν φιλοξενοῦν τὴ διαλεχτῆ του συνεργασία. Τὸ σημερινὸ του ἀρθρο ἐπ' εὐκαρδία τῶν μεγάλων εορτῶν τῆς Χριστιανοσύνης εἶμαστε βέβαιοι πὸς θ' ἀρέσει πολὺ κ.ι. θὰ προξενήσει ἐντύπωση ὄλους σας γιὰ τίς μεγάλες ἀλήθειες πὸν περιέχει. Κολακευόμαστε δὲ νὰ πιστεύουμε πὸς τακτικὰ θὰ μᾶς τιμᾷ μὲ τὴν πολυτιμὴ του συνεργασία ὁ διαλεχτὸς μας συνεργάτης.

Ἡ *Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις*

Μὲ τὸ φύλλο τοῦ Νοεμβρίου τὸ καλὸ αὐτὸ περιοδικὸ τῆς φίλης δίδος *Ἐγγ. Ζωγράφου* μπῆκε στὸν 29ο χρόνο τῆς ζωῆς του. Περιοδικὸ μετροημένο, σοβαρό, μὲ ἕλη πάντα διαλεκτῆ καὶ περιποιημένη, τιμᾷ ἀληθινὰ, τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὸν Ἑλληνικὸ τύπο. Τοῦ εὐχόμαστε νὰ ἐξαλουθῆσῃ ἔτσι εὐδόκιμα τὴν τόσο καλὴ του σταδιοδρομία.

εἶναι τὸ ἴδιο. Σὲ κάνει νὰ πιστεύεις στὴν εὐτυχία καὶ στὸ θαῦμα. Γιατί πιστεύεις στὴν εὐτυχία καὶ στὸ θαῦμα. Γιατί πιστεύεις σ' αὐτὴν, καὶ σὲ δι' αὐτὴν ἱστορίζει, στὰ πραγματικὰ στὰ Χριστουγεννιάτικα Χριστούγεννα... Χιονίζει... καὶ τὸ τζάκι ἀνάβει, χιονίζει... σὰ τὸ Χριστουγεννιάτικο δέντρο λάμπει... χιονίζει καὶ ὁ Χριστὸς ὅλης μας γεννιέται.

Χιονίζει καὶ παρὰ τὸ κρῦο παρὰ τὸν ἄερα ὑπάρχει γύρω μὴ μαρομαρωμένη ἄσπιλη δημοφιλία. Ὁ κόσμος δέν τὰ βλέπει αὐτὰ, τρέχει ψωνίζει πουλά, καὶ καταριέται τὸ χιόνι πὸν τὸν κάνει καὶ κρυώνει. Μέσα σ' ὄλο αὐτὸ τὸ πλήθος πὸν κινεῖται ξεχωρίζει ἕνα ἀνθρωπάκι μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες μὲ μὴ βρώμικη σεμπούμπλινκα κατεβασμένη ὡς τ' αὐτιά του τουρτουρίζοντας κἀτω ἀπ' τὰ κουρελιασμένα του ρούχα. Προχωρεῖ καὶ τὸ λυπημένο του βλέμμα ἐρευνᾷ τὸ κάθε τι γύρω μὲ νοσταλγία. Ἦταν κ' αὐτὸς κάποτε εὐτυχημένος, εἶχε γνωρίσει τὴν χίμαιρα αὐτὴ πὸν λέγεται χαρὰ στὸ τραπέζι τῆς ἀγάπης καὶ στὸ χᾶδι καὶ στὴ ζεστασιά τοῦ σπιτιοῦ... Ἡ μοῖρα... ἡ κακία τ' ἔχει ὅπως θέλει ἄς τὸ πῆ κανεῖς τοῦ πῆρε ὅτι ἀγαθὸ εἶχε στὸ κόσμο μὴ καλὴ γλυκεῖα γυναίκα, κ' ἕνα παιδάκι ἕνα ξανθὸ μικρὸ ἀγγελουδάκι... Ἀπὸ τότε σὺχάθηκε τὴ ζωὴ. τὰ παράτησε ὄλα ἀκόμα καὶ τὸν τσίγκο πὸν δούλευε. Τόβρισκε τόσο σκληρὸ ἡ ψυχὴ του νὰ κλαίῃ, κ' αὐτὸς νὰ προσπαθῆ νὰ κἀνημὲ γοιμάτσες τους τὸν κόσμο νὰ γελᾷ. Κατέβηκε ὄλες τίς βαθμίδες τῆς ἐργασίας κ' ἀπὸ παραγκιοζοπαίκτης κατάντησε νὰ κἀμῃ χίλιες δυὸ δουλειές.

Ἀφρημένα ἀκούμπησε πάνω σὲ μὴ κολώνα, ἀφήνοντας τὴν φαντασίαν του νὰ βυθίζεται πὸν βαθεῖα στὴν ἄβυσσο πὸν λέμε παρελθόν. Ἐτρεμε ὀλόκληρος ἀπὸ κρῦο κ' ἀπὸ συγκίνησι θυμό.

ταν τὰ Χριστούγεννα τοῦ δικοῦ του σπιτιοῦ. Ἀπλωσε ἄθελα τὰ χέρια στ' ἄπειρο γιὰ ν' ἀγκαλιάσῃ ἕνα ξανθὸ κεφαλάκι νὰ φιλήσῃ δυὸ ματάκια ποὺ γελούσανε ἐκεῖνο τὸ ἄθωο γελᾶκι ποὺ ξέροννε καὶ γελοῦνε μονάχα τὰ ματάκια τῶν μικρῶν παιδιῶν. Μὰ τὸ χέρι ἔμεινε μετέωρο κι' ἕνας περαστικός διαβάτης τοῦριξε ἕνα νόμισμα. Αὐτὸ τὸν ἔφερε στὴν πραγματικότητα καὶ κυττάζοντας τὸ νόμισμα τὰ χεῖλη του κινήθηκαν ἄθελα ψιθυρίζοντας.

— ὦ Θεέ μου ὄχι ἀκόμη ποτέ πεινᾷ δὲν ἔφτασα ἀκόμη ὡς ἐκεῖ... Ἔτρεξε πρόφθασε τὸν διαβάτη καὶ τοῦδωσε πίσω τὸ νόμισμα καὶ βλέποντας τὴν ἐκπληξί του ἀρκέστηκε νὰ τοῦ χαμογέλασῃ ἕνα χαμόγελο ποῦ μοιαζε μὲ δάκρυα.

Ὁ κόσμος γύρω βούιξε ἡ κίνηση μεγάλωνε...

— Διάβολε μοιρομύρισε ὁ γελοιοποιός, ἕνας Θεὸς γεννιέται σήμερα πρέπει νὰ φάμε. Ἔβραξε τὴ τσέπη του καὶ βρήκε δυὸ τάλληρα. Ἐνα πλατύ χαμόγελο παραμόρφωσε τὸ προσωπάκι του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν ταβέρνα.

Ὁ κόσμος ἦταν τόσοσ πολλὸς ποὺ ὁ ἕνας ἔσπρωχνε τὸν ἄλλο καὶ μὰ φτώχῃ γυναικοῦλα μὲ κόπο περπατοῦσε σπέρνοντας μαζί της τὸ παιδάκι της. Μ' ὄλη τὴ φτώχια ἔβλεπε κανεὶς στὸν μικροῦλη ἕνα ὄμορφο προσωπάκι μὲ δυὸ καστανὰ γλυκὰ ματάκια ἔτοιμα νὰ κλάψουν πλαισιωμένο μὲ ξανθὰ σγουρὰ μαλλᾶκια. Δὲν μπορούσε πιά τὸ καῦμένο νὰ περπατήσῃ καὶ τὸ κορὸ καὶ ἡ πείνα κάνανε νὰ τρέξουνε τὰ δάκρυα ἄμετρα καὶ νὰ βρέξουν τὸ προσωπάκι. Ἐκλαιγε δυνατὰ αὐτὴ ἡ μικρὴ καρδοῦλα σπάρραζε ἀπ' ἄδικο ποὺ λυποῦσε τὴν ἄθωα του παιδικὴ ψυχὴ.

— Σκασμὸς τοῦ φώναξε βάνανσα ἕνας μανάβης.

— Πεινάμε κύριε εἶπε δειλὰ ἡ γυναικοῦλα. Γιὰ τὴν ἅγια μέρα ποῦνε σήμερα δώστε κι' ὁ Θεὸς ποὺ γεννήθηκε νὰ σᾶς τό...

— Ὅλοι μας πεινάμε κυρά μου ἄφη-

σέ με ἦσυχο καὶ σὺ καὶ οἱ κλάψες τοῦ παιδιοῦ σου.

Ἡ γυναικοῦλα ἔακολούθησε νὰ περπατᾷ καὶ ἕνα βουβὸ παρόπινο ἔδιωξε τὴν φαινομενικὴ γαλήνη βουρκώνοντας τὰ μάτια της, γύρισε νὰ πάσῃ ἀπ' τὸ χέρι τὸ παιδάκι της μὰ ἐκεῖνο γιὰ νὰ φθάσῃ κοντὰ της ἔμπλεξε ξάφνου στὰ πόδια τοῦ γελοιοποιοῦ.

— Στὸ Διάβολο εἶπε καὶ ἔσκυψε νὰ τὸ δῆ. Ἄει στὸ διάβολο...

Ἔπειτα ἀπότομα σὰ κάτι νὰ θυμώθηκε χαμήλωσε καὶ τόπισε ἀπ' τὸ χέρι.

— Γιὰ στάσου! τί ἔχεις μωρὸ καὶ κλαῖς τί θέλεις;

— Πεινάμε ψιθυρίζει σιγὰ σιγὰ ἡ γυναικοῦλα... Τί νὰ μᾶς κάνης καὶ τοῦ λόγου σου ἐργατικὸς εἶσαι. Φτωχὸς ἄνθρωπος εἶσαι.

— Πεινάτε... πεινάτε νὰ μωρὸ ἀφοῦ πεινάτε καὶ βγάζοντας τὸ δεκάριχο τόβαλε διὰ τῆς βίβης στὸ δύστυχο χέρι τῆς γυναικοῦλας. Καὶ σκύβοντας κύτταξε στὰ μάτια τὸν μικροῦλη σουφρώνοντας ὅσο μπορούσε τὸ προσωπὸ του κάνοντας μὰ ἀπ' τὴς παλιὲς γνωστὲς του γκριμάτσες.

Τὰ καστανὰ γλυκὰ ματάκια στέγνωσαν ἀπ' τὰ δάκρυα κι' ἕνα κρουστάλλινο γέλιο ἔδειξε πόσο γοήγγορα ξεχνᾷ ἡ παιδικὴ καρδιά. Γελοῦσε τόσο πολὺ ποὺ ἔκανε καὶ τὸ πικρομένο χεῖλη τῆς γυναικοῦλας νὰ γελᾷσῃ.

— Σὺν πεινάτε φάτε καὶ γελάστε... ἕνας Θεὸς γεννήθηκε μωρὸ καὶ σουφρώνοντας τὸ προσωπάκι ἀκόμη μὰ φορὰ ἔκανε τὴν ὀραιότερη γκριμάτσα τῆς ζωῆς του.

ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΑ ΥΠΑΡΞΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ζητοῦμε συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας γιὰ τὴν μεγάλη καθυστέρηση τῆς κυκλοφορίας αὐτοῦ τοῦ φύλλου, ποὺ ὀφείλεται σὲ λόγους ἀνώτερους τῆς θελήσεώς μας;

Μὲ τὸ προσεχὲς φύλλο, ποὺ θὰ κυκλοφορῆσῃ στὴς 15 Φεβρουαρίου τὸ περιοδικὸ μας εἰσερχεται στὸν Γ' χρόνον τῆς ἐκδόσεώς του. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ θὰ προβοῦμε σὲ ἰσχυρὰ ἀνακαινήσεις καὶ θὰ καταστήσουμε ἔτσι τὴ «Μακεδονικὴ Νεολαία» ἕνα περιοδικὸ ἄριστον ἀπὸ κάθε ἄποψη.

Εἴμεθα βέβαιοι πὸς στὴν προσπάθειά μας θὰ μᾶς βοηθήσετε ὅλοι Σας φροντίζοντας γιὰ τὴν διάδοσιν της. πρᾶγμα ποὺ θὰ συντελέσῃ στὴν ἀκόμα καλύτερη καὶ τελειότερη ἐμφάνισιν τῆς *M. Neolaia*.

Μὲ χάριν ἡμᾶς ἀναγγέλλουμε πὸς μὲ τὴν εἴσοδον μας στὸν Γ' χρόνον πολλοὶ καινούριοι συνεργάτες θὰ στολίσοῦν τὴς στήλας τοῦ περιοδικοῦ μας μὲ τὴν συνεργασίαν τους.

Ἐν ὀνόματι τοῦ ἡμετέρου ἡμετέρας καὶ Σας εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια μὲ τὰ ὁποῖα τὴν συνοδεύετε Ἐλπίζουμε νὰ φροντίσετε γιὰ τὴν διάδοσιν τῆς *M. N.* στὴν πόλιν σας.

Καὶ γιὰ τὰ δικὰ σας καλὰ λόγια Σας θερμὸν εὐχαριστοῦμε *Γίτοια Κουρκομυέλη*. Ἐλπίζουμε πὸς κάτι θὰ γίνῃ στὴν πόλιν Σας. Καὶ τὴ δικὴ σου συνδρομὴν πῆραμε *P. Ζερβοῦ* καὶ εὐχαριστοῦμε. Γράψε μας ἂν δέξομαι νὰ ἀναλάβω τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς *M. Neolaia* στὸ ὄρατον νησί σου.

Πῆραμε ἀκόμα κι' ἄλλα πολλὰ γράμματα στὰ ὁποῖα θὰ ἀπαντήσομε στὸ προσεχὲς.

Στὴν ἀπειρία τῶν εὐχειρησίων γιὰ τὴς γιορτῆς ποὺ κατέκλυσαν τὸ γραφεῖο μας στέλνομε ἀπ' τὴ στήλη αὐτὴ τὴς πιά θερμὰς μας εὐχαριστεῖες.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΣΗΜ. «*M. N.*» Ἐκ τυπογραφικοῦ σφάλματος εἰς τὴν Γ-238 ὡς ὑπογραφή ἐτέθη τὸ ψευδώνυμον Wu Pai Vu ἀντὶ τοῦ Tschin — Tschin — Tschau

Γ-255. Ἐγγραφῆτε μέλη στὸ μόνον σύλλογον τῆς Μακεδονίας «ΣΑΛΟΝΙΚΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΕΑ».

Γ-256. Ἀθῶο Διαβολάκι δυστυχῶς γιὰ σένα ἡ πραγματικότης ἀπέδειξε τὸ ἀντίθετον. Θυμᾶσαι τὸ φλυτζάνι τοῦ καφέ στὴν ἐκδρομῇ;

Πρίγκηψ

Γ-257. Ρόζα-Λίνα οὔτε τὰ ὄρατα ἐπίθετα οὔτε οἱ ἄφθονες τελείες τῆς ἀγγελίας σου

μὲ βοήθησαν νὰ θυμηθῶ. Ἐξηγήσου.

Ἀρκάδιος

Γ-258. Σφίγγε, Ξεπεσμένοι, Νινούλα, Ρέλια, Ἑλλη, Ἀγράμπηλη εὐτυχισμένος ὁ νέος χρόνος.

Γριφός

Γ-259. Ἀλλό... ἄλλό... ἐκεῖ Μπρεντὰ... προσοχή!! τηλεγράφημα... ὑπηρεσιακὸ ἐπεῖγον! δῆθεν!

Ἐσση

Γ-260. Στους ἀγαπητοὺς μου Ἀθῶο Δ.α.βολάκι καὶ Ξεπεσμένον Λόρδον γιὰ τὴν γιορτὴ τους εὐχομαι χρόνια πολλά.

Δούξ

Γ-261. Κοσμικὸ γεγονός! Στὸν περασμένον χορὸ τοῦ Ἰστιοπλοϊκοῦ παρατηρήθη μαρὸ χωρὶς τὴν γκουβερνάντα του.

Αγο

Γ-262 Ξεπεσμένε Λόρδε, Ἀθῶο Διαβολάκι, ἂν καὶ λίγο ἄργα, χρόνια πολλά.

Πρίγκηψ

Γ-263. Μὲ ἐνδιέφερε νομίζεις Σάυλωκ ἂν... μτὰ καθόλου.

Ριφῆς

Γ-264. Ὁ Δούξ τοῦ Ράιχστατ εὐχεται στοὺς φίλους καὶ φίλες του γιὰ τὸν νέο χρόνον κάθε εὐτυχία

Γ-265 Ξεπεσμένε Λόρδε χίλιες εὐχὲς γιὰ τὴν γιορτὴ σου καὶ τοῦ χρόνου δικηγόρος. Ἀγνή-Ἀγράμπηλη

Γ-266. Ριρῆ. Μαρίκα Εὐχαριστῶ γιὰ τὴς εὐχὲς σας. Πάντοτε καλοί...

Μπρεντὰ

Γ-267 Wu-PAI-VU τὸ νὰ ἀποδίδῃ κανεὶς σὲ ἄλλους πράγματα ποὺ δὲν εἶπαν εἶναι τοῦλάχιστον κακοῦθια. Γνώμη μου.

Ἀρκάδιος

Γ-268 Ἄννυ, Βάνδα, Βέδα, Γρίφε, Δούξ, Ἑλλη, Θλιμμένη Γοητεία, Λεπτούλα, Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλε, Μυρέλλα, Μυρτίλλη, Νυφούλα τ' οὐρανοῦ, Ξεπεσμένοι, Πριγκηπέσσα, Ρέλια, Ριρῆ, Σφίγγα, Τάσο Λούζη στὸ 1936 κάθεσα πόθος ἐκ πληρωθῆ.

Ἀγνή-Ἀγράμπηλη

Γ-269 Μπρεντὰ θυμοῦμαι λέει! Εἴμασταν βιαστικοί. Ἄν πηγαίναμε νωρίτερα... μὲ τὸ τυρί!!

Ριφῆς

Γ-270 Ἀθῶο Διαβολάκι, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἀξιοπρεπὲς... ἔπεται ὅτι...

Μπρεντὰ

Γ.—271 Νομίζω ότι δεν ήτανε καθόλου αξιοπρεπές να μὴν καταδεχθῶν να μου γράψουν μερικές. "Αν ἤξεραν ποιός εἶμαι!

Διλιπούτσιος

Γ.—272 Εὐχαριστῶ πολὺ ὄλους-ς ποὺ με εὐχῆθηκαν στὴ γιορτὴ μου.

Καίτη Μπαζάη

Γ.—273 Σφίγκ, Ἀγράμπελη, Μάγισσα, Καρδιοκλέφτρα, Παρήγορε Ἄγγελε, Κίτρινη Πεταλούδιτσα, Ξεπ. Λαΐδη, Τάκη Χωριανό, Μαρκήσια, Δάκρυ ψυχῆς: Εὐτυχισμένο τὸ 1936

Θλιμμένη Γοητεία

Γ.—274. Πῶς; κοινοποίησε Μαρκετά τις περιπέτειές μας: ξαναπατῶ νομίζεις;

Ριοῦς

Γ.—275 Ξέπ. Λόρδε στὸ γιόρτασμά σου δέξου πολλές εὐχές ἀπ' τὴν

Γρίφο

Γ.—276 Εὐχομαι εἰς ὄλους-ες ὁ καινούργιος χρόνος νὰ τοὺς φέρη κάθε εὐτυχία

Ποίγκην

Γ.—277 " νου μεγάλος πειρασμός ὁ χορὸς ἔ: "Ὅστε νὰ μεταβάλλει διαρρήδην ἀποφάσεις!

Αγο

Γ.—278 Ὁ Ριρῆς ὅταν μᾶς βλέπει στὸν δρόμο τότε μόνο καταδέχεται νὰ σταματήσει καὶ νὰ μιλήσῃ ὅταν ἔχει νὰ δώσῃ ἀγγελίες

Δουξ Πρίγκη

ΔΗΛΩΣΙΣ

Λόγοι πολλοὶ καὶ διάφοροι, ποὺ ἕνας ἀπ' τοὺς κυριώτερος εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τυπογραφείου, συνετέλεσαν στὴ καθυστέρηση τῆς κυκλοφορίας τοῦ φύλλου αὐτοῦ. Ζητοῦμε συγγνώμην ἀπ' τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστὰς μας γι' αὐτὸ καὶ τοὺς προχόμενα νὰ μὴν ἐπαναληφθῆ ποτὲ πειὰ στὸ μέλλον. Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κυκλοποιήσομε στὸ ζήτημα τῆς κυκλοφορίας ἀναγκαζομαστε νὰ βγάλουμε τὸ φύλλο αὐτὸ διπλὸ ὅπως ὅταν νὰ μᾶς δοθῆ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος γιὰ τὴν τακτικὴ κυκλοφορία τῆς Μακεδονικῆς Νεολαίας, στὸ ἔξῃς. Τὸ προσεχὲς φύλλο πρῶτο τῆς τρίτης χρονιάς θὰ κυκλοφορήσῃ χωρὶς ἄλλο στίς 15 Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς εἰσόδου τῆς Μ Νεολαίας στὸν 30 χρόνον ἡ Νέα Διεύθυνση θὰ προσπαθῆ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἕνα περιοδικὸ ἄρτιο καθ' ὅλα, ἄρτιο καὶ σὲ ὕλη καὶ σὲ ἐμφάνιση ὥστε νὰ μπορῆ δίκαια νὰ ὑπερηφανεύεται γιὰ τὸ περιοδικό τῆς.

Ἡ Νέα Διεύθυνση τῆς Μακ. Νεολαίας εἶναι βέβαιη πῶς οἱ πολλοὶ φίλοι τοῦ περιοδικοῦ θὰ ξεκαλουνθῶσιν νὰ τὸ περιβάλλουν μὲ τὴν ἴδια ἀγάπην καὶ υποστήριξιν καὶ ἄς εἶναι βέβαιοι ὅτι καὶ οἱ ἐκδότες τῆς θὰ κατοβάλλουν ὅλες τὶς πνευματικὰς καὶ ὕλικὰς δυνάμεις τοὺς γιὰ νὰ ἱκανοποιήσιν κάθε φίλο τοῦ περιοδικοῦ.

Ἡ διεύθυνση τῆς Μακ. Νεολαίας βοίσκεται στὴ εὐ. ἀόριστη θέσῃ νὰ σὰς ἀνακοινώσῃ ὅτι ἐξησφάλισε τὴ συνεργασία πολλῶν καινούργιων καὶ διαλεχτῶν συνεργατῶν ποὺ θὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὸν πειὸ ἀπαιτητικὸ ἀναγνώστη.

Ἡ Διεύθυνσις

ΤΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΩΡΟ ΣΑΣ

Πρέπει νὰ τὸ προμηθευθῆτε μόνο ἀπὸ τὸ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΠΑΡΖΙΛΑΪ

ΣΥΓΓΡΟΥ 1

Ὅπου θὰ βρῆτε στυλογράφους ΠΕΛΕΚΑΝ καὶ κάθε ἄλλο εἶδος πολυτελείας διὰ ΔΩΡΟ.

Τὸ Ἀμερικανικόν Ζαχαροπλαστεῖον
 ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34
 ΣΤΑΣΙΣ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Ἰδεώδη ἀγνότητα ὑλικῶν

ποικιλίαν γλυκισμάτων καὶ τιμὰς λογικὰς

Θὰ γευματίσητε ἐφθνὰ καὶ ἐκλεκτὰ.

ΚΟΥΖΙΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ καὶ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
 κοτόπουλα ἐντράδες ψάρια κτ.λ.

ΣΤὸ Ἀμερικανικόν ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
 ΕΓΝΑΤΙΑΣ 34 ΣΤΑΣΙΣ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Εἰς τοὺς προκαταβάλλοντας γίνεταὶ σχετικὴ ἑκπτώσις

Φάιντε

Πάντοτε φθηνότερα

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ & ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΑΓΟΡΑ

ΕΡΜΟΥ 18

Καμπαρντίνες, Παλτά,
Ἀδιάβροχα, Ὑποδήμα-
τα ἀνδρικὰ καὶ παιδικά.

Κασμήρια Ἀγγλικὰ καὶ
τὰ ἀφθαστα τῶν Ἑλλη-
νικῶν "BRITANIA,,

Πλεκτά, Μάλλινα,
Μπλουζες, Ζακέτες,
Πουλόβερο, Φανέλλες,
Ὑποκάμισα, Γραβάτες

Δῶρα χρήσιμα ==
== Παιγνίδια ὠραία

Καὶ

ΜΑΛΛΙΑ ΝΗΜΑΤΑ "ΦΛΟΣ,,

ΠΛΟΥΤΟΣ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ

ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΚΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ